

Збірка інтегрованих уроків №4

**КЗ «Нікольська загальноосвітня школа
I – III ступенів №1 імені Якименка А.Д.
Нікольської селищної ради Донецької області»
опорна школа**



«Затверджено»

Методичною радою

КЗ «Нікольська загальноосвітня школа

I – III ступенів №1 імені Якименка А.Д.

Нікольської селищної ради Донецької області»

опорна школа

Голова методичної ради _____ Г. Качекан

Автори:

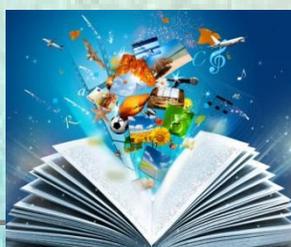
учителі КЗ «Нікольська загальноосвітня школа I – III ступенів №1 імені Якименка А.Д. Нікольської селищної ради Донецької області» опорна школа:

Рецензенти:

Бершакова Т.Ф. – заступник директора з науково-методичної роботи КЗ «Нікольська загальноосвітня школа I – III ступенів №1 імені Якименка А.Д. Нікольської селищної ради Донецької області» опорна школа.

Навчальний посібник репрезентує вчителям закладів загальної середньої освіти приклади використання інтегрованих уроків в початковій школі (математика та навчаємося разом, природознавство та українська мова, трудове навчання та літературне читання), а також в середній та старшій школі (українська література та мистецтво, англійська мова та інформатика, географія, хімія, економіка, біологія, англійська мова та трудове навчання). У конспектах використані інноваційні прийоми та форми навчання, інтерактивні вправи.

Збірник рекомендований для використання в роботі вчителям закладів загальної середньої освіти, студентам педагогічних університетів, методистам.



ВСТУП

Головна мета сучасної освіти – формування основи для самореалізації особистості, яка стає можливою за умови створення умов для самопізнання, самовдосконалення та розвитку творчого потенціалу учня. Багаторічний досвід роботи вчених у галузі початкової освіти дає підстави стверджувати, що розв’язання проблеми особистісно зорієнтованої освіти і її продуктивності пов’язане з інтеграцією змісту освіти. Наукові дослідження показують, що інтеграція змісту освіти багато в чому вирішує проблему зміцнення та збереження психічного і фізичного здоров’я школярів, сприяє підвищенню мотивації навчальної діяльності. Для нашої сучасності характерна інтеграція наук, прагнення отримати найточніше уявлення про загальну будову світу. Ці ідеї знаходять своє відображення як в концепції сучасної шкільної освіти, так і в концепції професійної підготовки спеціалістів. Інтеграція – важлива умова сучасної науки і розвитку цивілізації в цілому. Адже нинішня стадія наукового мислення дедалі більше характеризується прагненням розглядати не окремі, ізольовані об’єкти, явища життя, а їх більш чи менш широкі єдності. Поняття «інтеграції» має загальнонауковий зміст і часто використовується у дидактиці. У загальнонауковому аспекті «інтеграція» – це процес взаємопроникнення, ущільнення, уніфікації знання, який проявляється через єдність з протилежним йому процесом розчленування, розмежування, диференціації. У сучасній психолого-педагогічній науці активно здійснюються дослідження з проблем інтеграції навчання. Гуманізація освіти неможлива без інтеграції її змісту, формування цілісного мислення. Загальновідомо, що із зростанням об’єму інформації, якою має оволодіти учень протягом навчання у школі, а потім у вищих навчальних закладах і поза ними для адаптації у сучасному суспільстві, на фоні погіршення екологічних умов погіршується і стан здоров’я підростаючого покоління. При цьому інтеграція змісту освіти обумовлює природовідповідність навчання, забезпечує психічне здоров’я дітей, цілісність свідомості тому, що інтегровані знання – цілісні.

Ідея педагогічної інтеграції, на думку дослідників, не є новим явищем у вітчизняній педагогіці. Слід згадати створений К.Ушинським синтетичний метод навчання грамоти, уроки мислення в природі В.Сухомлинського, уроки мистецтва Д. Ковалевського та Б.Юсова, педагогічну теорію співробітництва Ш. Амонашвілі, що побудована на засадах інтеграції. Серед сучасних дослідників, які опікуються цією проблемою, можна назвати Т.Браже, О.Гільзову, М.Масол, О.Савченко, Н. Сердюкову, О. Сухаревську, В.Фоменка.

Освоєння ідеї інтеграції знань, як показує практика зарубіжних країн (Угорщина, Фінляндія, Німеччина) та вітчизняної педагогіки, дає можливість формувати в учнів якісно нові знання, що характеризуються вищим рівнем мислення, динамічністю застосування у нових ситуаціях, підвищення їх дієвості й систематичності. Таким чином, інтегрування є якісно відмінним способом структурування, презентації та засвоєння програмового змісту, що уможливорює системний виклад знань у нових органічних взаємозв’язках.

Цей посібник репрезентує конспекти інтегрованих уроків учителів КЗ «Нікольська загальноосвітня школа I – III ступенів №1 імені Якименка А.Д. Нікольської районної ради Донецької області» опорна школа для учнів різних вікових категорій. Наводяться зразки використання інтеграції на уроках в початковій школі (математика та навчаємося разом, природознавство та українська мова, трудове навчання та літературне читання), а також в середній та старшій школі (українська література та мистецтво, англійська мова та інформатика, географія, хімія, економіка, біологія, англійська мова та трудове навчання).

Збірник рекомендований для використання в роботі вчителям закладів загальної середньої освіти, студентам педагогічних університетів.

Жар Галина Архипівна



Тема: «*Фантазія і творчість у роботі дизайнера. Біоніка. Створення сувенір, із застосуванням природних форм.*»

Мета уроку.

Навчальна: формувати предметні компетентності.

Знансвий компонент

- **Конгітівні** (пізнавальні) - чуттєво-емоційне сприйняття, вміння бачити, відчувати навколишній світ, виявлення пізнавальної активності у створенні художнього образу на основі природної форми.
- **Методологічно – понятійні** логічне мислення, вміння оперувати і свідомо користуватися художньо-естетичної термінологією, ознайомити учнів з основами біоніки.

Діяльнісний компонент

- **Креативні**(творчі) асоціативно - образне мислення, прояв фантазії, уяви у створенні власних образів у художньо-практичній діяльності. Вміння трансформувати природну форму в технічну.

Ціннісний компонент

- **Світоглядні** сприйняття цілісності картини світу, визначити роль біоніки у мистецтві.

Розвивальна: розвивати ключові компетентності.

Спілкування державною (і рідною мовами у разі відмінності) мовою

уміти висловлювати свої почуття та переживання від сприймання творів мистецтва, брати участь у дискусіях, ділитися своїми творчими ідеями, коментувати й оцінювати власну художньо - творчу діяльність і творчість інших.

Математична компетентність

Уміння розуміти логіку художньої форми; здійснювати необхідні розрахунки для встановлення пропорцій, створення об'ємно – просторової композиції.

Усвідомлення взаємозв'язку математики й мистецтва.

Основні компетентності у природничих науках і технологіях

Уміння спостерігати, досліджувати і відтворювати в художніх образах докільця засобами мистецтва.

Розуміння гармонійної взаємодії людини і природи, сприймати докільця як об'єкта для художньо – образної інтерпретації.

Уміння вчитися впродовж життя

Уміння визначати власні художні потреби та інтереси, здобувати, опрацьовувати мистецьку інформацію.

Ініціативність і підприємливість уміння презентувати власні твори, пропонувати ідеї, шляхи розв'язання творчих завдань.

Соціальна та громадянська компетентності

Уміння творити власне естетичне середовище.

Розуміння значущості мистецтва для суспільного розвитку.

Обізнаність і самовираження у сфері культури

Розвивати власну емоційно - почуттєву сферу на основі сприймання мистецтва та художньо – творчої діяльності.

Повага і толерантне ставлення до культурного розмаїття світу.

Екологічна грамотність і здорове життя

Уміння використовувати мистецтво для вираження власних емоцій, почуттів.

Розуміння гармонійної взаємодії людини і природи, сприймання довкілля як об'єкта для художньої – образної інтерпретації.

Виховна:

- Виховання ціннісних орієнтацій щодо мистецтва та мистецької діяльності.
- Любов до природи, вміння створювати красу навколо себе.

Наскрізна лінія

Реалізація змістової лінії «**Екологічна безпека й сталий розвиток**». На прикладі біоніки формувати у учнів соціальну активність, відповідальність й екологічну свідомість, готовність брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, сприймати себе як частину природи, в якій все взаємопов'язане.

Очікувані результати

Учні повинні знати :

- основи біоніки;
- навчитися аналізувати природні форми.
- Розширити уявлення про дизайн.

Учні повинні вміти:

- Використовувати знання з природничих наук для створення художніх образів.
- трансформувати природну форму у вирішення дизайнерських завдань;
- підбирати техніку виконання роботи.

Тип уроку : Урок засвоєння нових знань.

Методи: практичні, ілюстративно-пояснювальні, словесні, арт-терапевтичні.

Прийоми: самостійна та групова робота.

Технологія: інтеграція (образотворче мистецтво та біологія), суггестивна.

Форма проведення: дизайнерське бюро «Біоніка»

Форма роботи: індивідуальна, фронтальна, парна групова (на вибір учнів), випереджувальне завдання, презентація.

Спосіб малювання: живопис: петриківський розпис, ебру, вітраж, декупажу

Техніка малювання: живопис, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво (у кожній групі своє завдання та своя техніка виконання).

Обладнання: комп'ютер з проектною установкою, аудіо запис.

Матеріали для учнів: папір, ластик, графічний матеріал на вибір учнів.

Візуальний ряд: презентація, підручник з образотворчого мистецтва, картка трансформації природних форм, зображення природи.

Звуковий ряд : музика для творчості «Звуки природи», релаксація.

Словник уроку: біоніка

Обладнання: заготовка із дерева - серця, стакани, набори для декупажу, ебру, фарби для вітражу, акварель, альбоми, клей ПВА, клей пістолет.

Епіграф уроку

«За наставницю собі я взяв природу, вчительку всіх учителів».

Леонардо да Вінчі

Хід уроку

I.Орієнтація, мотивація діяльності.

1. Організаційний момент. (Слайд 2)

Учитель. Продзвенів уже дзвінок,
починається урок.

Приготуйте без мороки



Все, що треба до уроку.
 Фарби, пензлі, олівці.
 Приготувались?
 Молодці!
 Все у нас уже на місці,
 залишилось тільки сісти!
 Сядьте, дітки, всі гарненько,
 Руки покладіть рівненько.
 Голову вище підійміть,
 Плечі свої розведіть.
 Всі на мене подивіться,
 і приємно посміхніться!

Доброго дня любі діти, та шановні гості. Сьогодні у нас незвичний урок, а що в ньому незвичного з'ясуємо пізніше...

(Слайд 3)

Тож розпочнемо ми його з асоціацій. Зверніть увагу на ці зображення, які почуття вони викликають, що їх об'єднує? Об'єктами чого вони є. Як можна все це назвати одним словом?

Так це природа.



Отже я запрошую вас на гостини до природи. Адже природа- невичерпне джерело натхнення для художників, музикантів, поетів, математиків, інженерів.

Готові до подорожі? Зараз закрийте очі. Й вслухайтесь в ці чарівні звуки, **(Релаксація)**

(Слайд 4)

Адже сама природа- це неперевершений художник, який досконало володіє кольоровою гаммою, неймовірний дизайнер- який може створювати речі які важко збагнути й усвідомити їх принцип, віртуозний музикант, впевнена що серед нас немає людей які б не захоплювались треллю солов'я, чи чарівною капеллю весняних струмочків. Вона й геніальний математик, видатний психотерапевт, адже в її лоні ми шукаємо гармонії та захисту, творчої наснаги та фантазії.

Що ми бажаємо один одному коли розпочинаємо нову справу?

– Успіху!

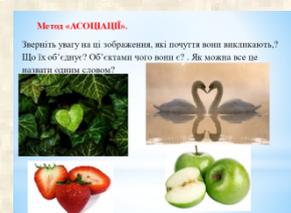
А які якості потрібні нам для досягнення успіху? .

(висловлювання учнів, учитель записує на дошку, самі влучні асоціації)

- У- уміння, уява, уважність, унікальність...
- С- спостережливість, самовдосконалення, сміливість.....
- П- праця, пошук, пізнання, пропозиція, підтримка....
- І- ініціатива, інтерес, інтрига, ідеал....
- Х- хоробрість, харизма,

Діти, відома істина що 50 процентів успіху залежить від того з яким настроєм розпочати роботу. Тож давайте намалюємо наш настрій.

Арт- терапевтичну вправу «Настрій» . (Слайд 5)



інженер та технолог, і



Перед вами лежать невеличкі жовті папірці візьміть їх та намалуйте сонечко, перед цим оберіть колір олівців які відповідають вашому настрою на початку уроку. Але є одна умова малювати треба обома рукави одночасно.

Покажіть ваші сонечка. Посміхніться, один одному, Подивіться як затишно та тепло стало в класі, від яскравих сонячних промінчиків та ваших щирих посмішок..

2. Визначення очікуваних результатів.

Учитель. - Діти, що ви, очікуєте від сьогоднішнього уроку?

(варіанти відповідей:

Пізнати щось цікаве....

Хочу навчитися створювати нові форми на основі біоформ....

Визначити, що таке «біоніка»....)

3. Мотивація навчальної діяльності.

Учитель. Зверніть увагу на дошку: *(Слайд 6)*

Що об'єднує ці зображення?

На які дві групи їх можна поділити? **(Природа та наука.)**

Як називається наука що вивчає будову рослин, тварин, людину . – **біологія**

Як можна назвати всі ці промислові об'єкти **(техніка).**

А сьогодні ми дізнаємося, ще про одне джерело ідей в дизайні, який люб'язно надає нам природа, для цього:

складіть виділені букви в словах: Біологія + техніка = Біоніка *(Слайд 7)*

II. Оголошення теми, мети та завдання уроку.

1. Тема. «Фантазія і творчість у роботі дизайнера. Біоніка.

Створення сувенір, із застосуванням природних форм.» (Слайд 8)

Саме природа відкриває перед дизайнерами нескінченні можливості по запозиченню технологій та ідей.

А знання з біоніки допоможуть нам сьогодні виконати практичне завдання по створенню художнього образу в дизайні.

III. Вивчення нового матеріалу

1. Актуалізація опорних знань та умінь. (Слайд 9)

Давайте зробимо невеличку розминку виконавши вправу «Блеф-клуб», що б освіжити свої знання і налаштуватися на робочу атмосферу.

«Блеф-клуб»

1. Першим застосував поняття «дизайн» був **сер Генрих Кол.** *(так)*

2. Слово «дизайн» буквально перекладається як «творчий задум», «намір», «план». *(так)*

3. Геометрія - Наука про живу природу, про закономірності органічного життя. *(ні, біологія)*

4. Ландшафтний дизайн- вид дизайнерської діяльності, завданням якої є об'ємно-просторова організація території за допомогою компонентів природного ландшафту , скульптур та архітектурних споруд *(так)*

5. Виробництвом продукції, якою користується людина в різних сферах життя займається - промисловий дизайн. *(так)*

«Блеф-клуб»

- 1.Першим застосував поняття «дизайн» був сер Генрих Кол. *(так)*
2. Слово «дизайн» буквально перекладається як «творчий задум» , «намір», «план». *(так)*
- 3.Геометрія - Наука про живу природу, про закономірності органічного життя. *(ні, біологія)*
4. Ландшафтний дизайн- вид дизайнерської діяльності, завданням якої є об'ємно-просторова організація території за допомогою компонентів природного ландшафту , скульптур та архітектурних споруд. *(так)*
5. Виробництвом продукції, якою користується людина в різних сферах життя займається- промисловий дизайн. *(так)*
6. Відмінною рисою арт-дизайну: є несподіване комбінації кольору та світла. *(так)*
7. Дизайн поділяють на види: промисловий, креативний, графічний *(ні промисловий, графічний, ландшафтний, та арт-дизайн).*
8. Дизайнерський об'єкт, який створює дизайнер повинен бути , зручним, корисним, красивим, економічним, відповідати своєму призначенню. *(так)*



Тема. «Фантазія і творчість у роботі дизайнера. Біоніка.
Створення сувенір, із застосуванням природних форм»

Мета уроку

знати :

- основи біоніки
- навчитися аналізувати природні форми
- Розширити уявлення про дизайн.

вміти

- Выверягтовувати знання з природничих наук для створення художніх образів
- трансформувати природну форму у вирішення дизайнерських завдань;
- підібрати техніку виконання роботи.

6. Відмінною рисою арт-дизайну: є несподіване комбінації кольору та світла.

(так)

7. Дизайн поділяють на види: промисловий, креативний, графічний

(ні промисловий, графічний, ландшафтний, та арт-дизайн).

8. Дизайнерський об'єкт, який створює дизайнер повинен бути, зручним, корисним, красивим, економним, відповідати своєму призначенню (так)

2. Сприйняття і первинне осмислення навчального матеріалу, осмислення зв'язків і співвідношень в об'єктах вивчення.

Учитель. Приступимо до роботи над новим матеріалом. І нам дуже знадобляться ваші знання з біології. Як, ви вже здогадалися сьогодні ми з'єднуємо знання з біології та образотворчого мистецтва (дизайну), а що з цього вийде, ми дізнаємося в кінці уроку

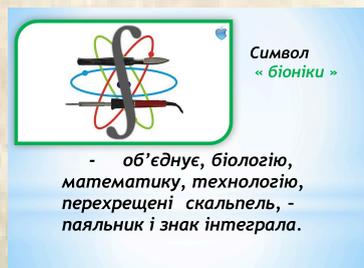
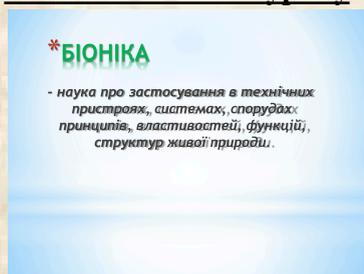
2. Ідея використовувати знання про живу природу для вирішення інженерних завдань належить Леонардо да Вінчі, який намагався побудувати літальний апарат з крилами, які махають як у птахів: орнітоптер. (Слайд 10)

Біоніка, ґрунтуючись на біологічному прототипі, розробляє моделі, які мають конкретне практичне застосування.

Фахівці вважають, що моделювати потрібно лише ті функції, які підвищують гнучкість, надійність і економічність системи або процесу. Пластика природних живих форм бездоганна. При мінімумі витрат в ній досягається максимальний ефект. Цей принцип, властивий всій живій природі, дозволяє дизайнерам створювати абсолютно нові промислові об'єкти.

Словник уроку:

(Слайди 11-13)



Слово «біоніка» перекладається з

грецької – елемент життя; той, що живе.

Біоніка - наука, яка вивчає особливості будови і життєдіяльності організмів з метою створення нових приладів, механізмів, систем.

Біоніка «молода» наука, вона «народилася» 13 вересня 1960 року в м. Дайтон (США)

Девіз біоніки: «Живі прототипи – ключ до нової техніки».

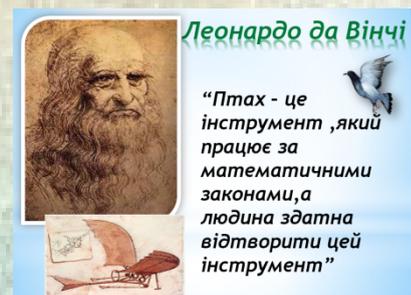
Іншими словами, біоніка допомагає людині створювати оригінальні технічні системи та технологічні процеси на основі ідей, запозичених у природі.

А збагнути принцип біоніки нам допоможе ось ця пір'їна.

3. Дослід.

Роздивіться пір'їнку ближче. (Слайд 14)

Проблемне питання: Як вигадаєте, що спільного між пір'їнкою та застіркою змією. (Відповіді дітей - Пір'їна з'єднується і так як з'єднується застібка).



Я переконана що немає людини яка б захоплюю не роздивлялась пір'їну, й не дивувалась чому коли ми розтріпали її вона схожа на їжачка, а прогладивши, ми знову бачимо як з'єднуються пір'їнки воедино. Саме ця її властивість сприяла появі застібки-блискавки це у 1891 - винахідник Уїткомб Джадсон із Чикаго.

А український інженер –винахідник із Полтави Віталій Запека у 2002 році винайшов інше застосування цьому винаходу. Він створив «шов-блискавку», яка з'єднує кінці рани, й не потрібно знімати шви щоб виконати іншу операцію.

А зараз давайте переглянемо **Приклади біоніки (Слайди**



15-27)



В яких сферах життєдіяльності використовують біоніку?

Отже як ви уже зрозуміли Біоніка наука знання якої використовують в різних сферах життєдіяльності людини, а саме.

Люди застосовують знання біоніки: (Слайд 28)

1. Ювелірне мистецтво
2. Побут
3. Одяг
4. Інтер'єр
5. Транспорт
6. Архітектура
7. Арт-дизайн
8. Декоративно -ужиткове мистецтво
9. Медицина
10. Техніка

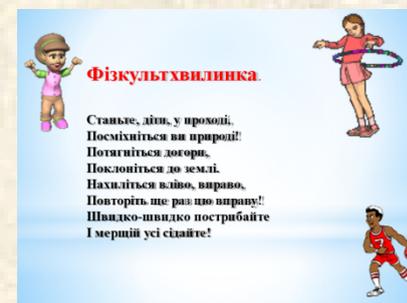
Важливі принципи біоніки (Слайд 29)

- Використання природних форм
- Краса
- Функціональність

Учитель. Створення нових речей – складний творчий процес, в якому беруть участь вчені, інженери і дизайнери. Коли художники стикаються з дизайн – проблемою. Більше, вони шукають рішення в «науковій базі» необмеженого розміру, яка належить тваринам і рослинам. (Слайд 30)

4. Фізкультхвилинка.

Релаксація. (закрийте очі й давайте знову поринимо в чарівний світ природи) (Слайд 31)



IV. Узагальнення і систематизація знань, використання їх в різних ситуаціях, наближених до життєвих.

Учитель. Діти перш ніж почати роботу в наших дизайнерських бюро . Відгадайте який об'єкт ми сьогодні будемо вдосконалювати.

Отже відгадайте що знаходиться в **чорній скриньці**. (Слайд 32)

1. Це сувенір який дарують в середині лютого
2. Це сувенір що за формою нагадує орган людини чи тварини.
3. Це символ кохання.

Пропоную почати роботу ваших дизайнерському бюро зі створення художнього образу (сувеніру до дня Валентина) на основі біоніки.

- А що ви знаєте про серце з курсу біології?
- Чому саме таке зображення серця?
- Коли і як виникло свято День Святого Валентина.

Пориньте у світ природи, пофантазуйте і відшукайте свій особистий шлях у вирішенні сьогоднішнього завдання.

Нагадую, що до використання природних форм треба підходити творчо, інакше ви не досягнете бажаного результату, але не забувайте про техніку безпеки під час роботи з технічними матеріалами.

Подивіться наша Волонтерська група дівчаток, виконали підготовчу роботу, яка вимагала часу аби висохнути. (слайд із фото)

Дівчатка розкажіть що ви виконали: зафарбували основу, виконали підготовку скляного посуду до розпису.

(Побажання учителем успіху у творчому пошуку)

V. Практична робота. (Слайд 33)

1. Створення творчої роботи з трансформації природного об'єкта на основі біоніки.

Учитель: На нашому уроці працює 4 групи, вірніше сказати 4 підприємства: які охоплюють майже всі види дизайну:

- промисловий дизайн- студія промислового дизайну «Art- up: ваше завдання декорувати підсвічник у формі чаші, використовуючи при цьому техніку вітражного розпису.
- Арт-дизайн- креативна студія Art- design: Завдання: виготовлення сувеніру з використанням техніки розпису по воді Ебру. (відмінною рисою арт-дизайну: є несподіване комбінації кольору та світла);
- Графічний дизайн представляє художня майстерня розпису «Арт –нуво». Завдання: виготовлення Валентинки, за допомогою розпису.
- Декоративно-ужиткове мистецтв – дизайн студія «Арт деко»: **Завдання:** виготовлення сувеніру з використанням техніки декупажу.

У вас все готово до роботи, якщо виникають труднощі у роботі звертайтеся до довідника. В якому є алгоритм роботи, правила з техніки безпеки, та відомості про техніку яку вам слід застосувати під час створення сувенірів . **(музика)**.

2. Інтерв'ю з місця подій. (мікрофон) (Слайд 34)

Поки ви працюєте я буду заходити до ваших підприємства, спілкуватимусь із вашими працівниками, та братиму у них інтерв'ю. Ваша задача познайомити з вашим підприємством та технікою виконання вашого сувеніру.

Директору: Як називається ваше підприємство?

Що випускає?

Яку технологію використовуєте?



Технологу: Які особливості виконання цієї технології?

Інженеру техніки безпеки: Яких правил з техніки безпеки слід дотримуватись?

Художнику: Які тонкощі у виконанні композиції у вашій технології. На що треба звернути увагу під час її застосування?

Дизайнеру: Звідки ви черпаете натхнення та ідеї для створення своїх дизайнерських речей? Які застосовуєте прийоми? Яка наука допомагає відтворити такі незвичні форми?



VI. Рефлексивно - оцінюючий етап

1. Підбиття підсумків (оцінювання робіт)

Авторський стілець. (Слайд 35)

Демонстрація робіт учнями

2. Рефлексія.

- 1. Чи зустрічали ви гармонійні природні форми вивчаючи природознавство і біологію в житті? Наведіть приклади.

Метод «Рюкзак» (Слайд 36)

- Чи можемо ми назвати наш урок незвичним?
- Що незвичного для вас сьогодні було на уроці?
- Які емоції переполюють вас на кінець уроку?
- Що нового дізнались?
- Де ви можете використати здобуті знань.

3. **Домашнє завдання.** Складіть на інтелект – карту на тему «Біоніка і дизайн».

(Слайд 37)

Наука, що складається із двох наук

І потребує праці мозку, а не тільки рук,

Фантазії, уяви море знань

Не лише біологія, а ще й дизайн.

Для техніки, механіки – це цілий клад.

Вона потужний механізм в процесі, як домкрат.

Конструкторам і винахідникам – це як бальзам.

Це – як повітря парашутом й літакам;

Людського мозку і природи – це тандем

Для людства своєрідний це едем,

І цікава, і проста і геніальна

Біоніка- наука ідеальна.

Творіння людини й природи вінець

Творчій людині чудовий взірець

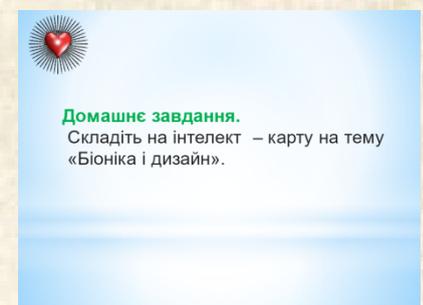
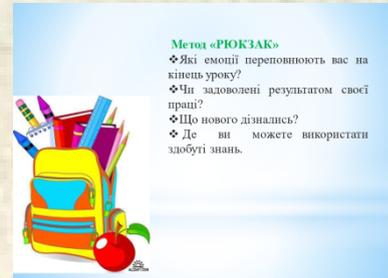
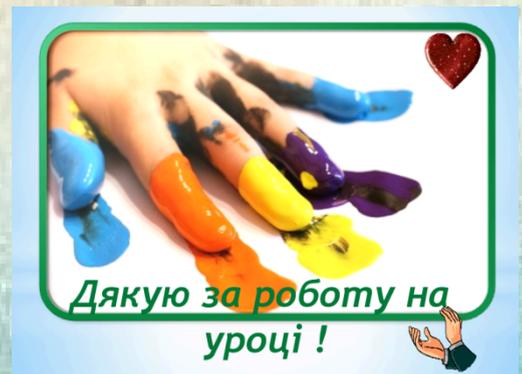
Наш урок хотіла б закінчити словами Оскара Уайльда «Мистецтво – це єдина серйозна річ на світі, художник – єдина несерйозна істота», яка творить прекрасне на цьому світі. І я бажаю вам усім у душі бути художниками, щоб завжди могли творити незвичайні прекрасні речі, і не обов'язково їх тільки виконувати



пензлем та фарбами.

Цікаві факти:

1. У 2002 року Віталій Запека отримав деклараційний патент на свій





2. Британський дизайнер Гевін Манро вирощує дерева, які одразу ростуть у формі меблів. Виробництво дерев'яних меблів відбувається нібито з кінця: коли дерево виростає, процес не тільки-но починається, а перебуває на завершальній стадії.

Добровольська Ірина Петрівна

Тема: Приклад інтегрованого уроку з використанням завдань у групах по латеральному домінуванню півкуль і диференційованою роботою в групах з використанням логічних прийомів.

(інтеграція : хімія,біологія)

Вчитель –Добровольська І.П.

9клас Тема 3. Кров і лімфа (7 годин). Урок 2.

Тема уроку. Кров. Склад крові.

Завдання уроку: 1. Ознайомити учнів з кров'ю та її складом, з будовою і значенням формених елементів; розглянути роль хімічних сполук (солей) в життєдіяльності живих організмів.

2. Продовжити розвиток умінь на підставі будови доводити функції клітин крові, пошуку додаткового матеріалу в інтернет ресурсах, творчих здібностей у складанні конспекту уроку за визначеним завданням, сприяти розвитку вміння аналізувати, узагальнювати, встановлювати причинно - наслідкові зв'язки, застосовувати знання і вміння з хімії та біології при вивченні хімічного складу крові, розвивати навички експериментально - дослідницької діяльності, розвивати вміння вирішувати розрахункові завдання, розвивати вміння давати біологічні обґрунтування фізіологічним потребам свого організму

3. Виховувати прагнення до нових знань, почуття колективізму при роботі в групі, формувати надпредметні і метапредметні компетенції, позитивну мотивацію навчання, адекватну самооцінку, почуття відповідальності до свого здоров'я.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Вид уроку: інтегрований, комбінований

Форма уроку: робота в групах.

Обладнання: табл. «Кров. Склад крові », комп'ютер, мультимедійний проектор, презентація к уроку в програмі Smart Notebook.



Реактиви: розчини хлоридів натрію, калію, магнію, кальцію, нітрат срібла, сірчана кислота, жовта і червона кров'яна сіль, роданид калію, сульфат і хлорид заліза, соляна кислота, шматочки свіжого яловичого м'яса.

План-схема уроку

Етап уроку	Продолжит.	Форми і методи вчителя	Результат
I. Актуалізація опорних знань	8 хвилин	1) методи утворення проблемної ситуації; 2) самооцінка своїх знань	1) Рефлексія вивченого матеріалу на попередньому уроці. 2) Вияв рівня особистих знань учнів
II. Мотивація	3 хвилини	1) методи утворення пізнавальних мотивів	1) зацікавленість учнів у процесі добування знань, в виконанні завдань різного рівня складності
III. Вивчення нового матеріалу	25 хвилин: хімічний експеримент 25 хвилин; біологічна логіка	Кооперативна творча діяльність, створення творчих груп	Рішення проблеми стало необхідністю, дало інтелектуальне задоволення всім учням
IV. узагальнення знань	25 хвилин	1) вирішення проблемних завдань; 2) інтелектуальна гра "Хто пізнав хімію крові" (презентація)	1) виявлення рівня засвоєння нового матеріалу; 2) уміння задавати питання, виконувати завдання (самооцінка)
V. Д/З:	4 хв	1) завдання різного рівня; 2) попереджувальне навчання	Ефект засвоєння матеріалу

Хід уроку

I. Актуалізація знань і мотивація навчальної діяльності.

1. Чому внутрішнє середовище організму - рідина?
2. Що становить внутрішнє середовище організму?
3. Чи пов'язані і як тканинна рідина, кров і лімфа між собою?
4. Какова функції внутрішнього середовища організму?
5. Чи шкідливо голодування і чому?
6. Що відбувається в організмі людини при голодуванні?

Мотивація.

1. Якого кольору наша кров? Чому?
2. Чому кров, що витікає з рани, через деякий час згортається?
3. Чому навколо рани утворюється гній?

Вивчення нового матеріалу.

1. Диференційована робота в групах.

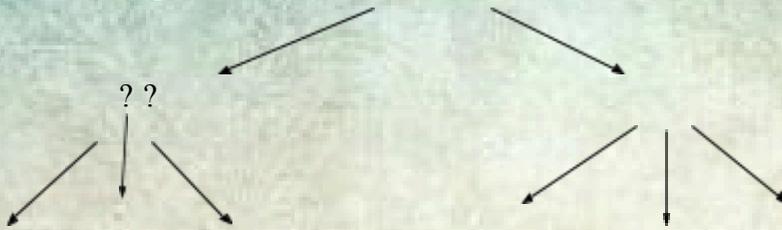
Вибір завдань за бажанням і розподіл по групах:

I. Завдання середнього ступеня складності:

A). Завдання на відтворення тексту підручника:

1. Складіть схему

Склад крові



2. Складіть портрет формених елементів крові за схемою:

Розміри -

Кількість в 1 мм³ -

Тривалість життя -

Форма -

Колір -

Наявність ядра -

Місце освіти -

Місце руйнування -

Функції -

Б). Завдання на відтворення окремих фактів:

1. Поясніть необхідність присутності білків у плазмі крові. (С.50 & 16).

II. Завдання 2-го рівня складності.

А. Завдання на абстрагування:

Чому білок, що входить до складу еритроцита, називається «гемоглобін»?

Б. Завдання на аналіз:

Який механізм перенесення кисню і вуглекислого газу гемоглобіном?

В. Завдання на порівняння.

Порівняйте формені елементи крові.

Г. Завдання на конкретизацію та узагальнення.

Чому до складу крові входять 3 різновиди формених елементів?

III. Завдання 3-го рівня складності.

А. Завдання на комбінування елементів системи.

Що станеться, якщо еритроцит втратить здатність утворювати нестійке з'єднання карбгемоглобін?

Б. Завдання на зміну функцій одного з елементів системи.

Що станеться, якщо зникнуть лейкоцити?

В. Завдання на виділення елемента із системи і перетворення його в самостійну систему.

Доведіть, що життя організму неможлива без тромбоцитів.

Завдання для групи, яка веде рубрику «Цікава сторінка».

Знайдіть в інтернет - ресурсах цікаві факти для рубрики.

2. Вивчення будови плазми крові

-Питання. Яка функція плазми крові?

Учитель хімії: Солі Na, K, Mg, Ca. А солі – яких кислотних залишків: -Cl, = НРО₄, -НСО₃.

- Складіть формули хімічних солей (хлоридів) з даними елементами металів. Від якої кислоти взятий цей кислотний залишок?

- від соляної кислоти.

Яку валентність має даний кислотний залишок?

- Складають формули солей

- Крім цього, в крові містяться ще й фосфати. Хто бажає скласти формули солей фосфатів з даними металами? (Працюють в робочих аркушах додаток 1).

- Дуже добре. Також в крові містяться не тільки середні солі, але і кислоти, наприклад, гідрокарбонати. Кислі солі утворюються при неповному заміщення атомів водню на атом металу: NaHCO_3 , KHCO_3 , $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$, $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$.

- Для того щоб відрізнити хлориди від інших солей, можна провести якісну реакцію на наявність хлору в соляній кислоті і її солях.

(При проведенні експерименту, пам'ятайте про правила ТБ, які ми повторили перед уроком, і ви розписалися в журналі по ТБ)

Фронтальний експеримент: якісна реакція на хлориди, виконують за алгоритмом), потім промовляють висновок .

Висновок: у всіх пробірках утворився білий сирнистий осад, який говорить про те, що всі чотири солі утворені від соляної кислоти, тобто це хлориди.

Учитель біології:

- Таким чином, ми прийшли до висновку, що до складу крові входять солі. Але ж кров - це не єдина рідина всередині організму людини, в його внутрішньому середовищі містяться такі рідини як: тканинна рідина, здійснює безпосередній обмін речовин між клітинами; і третя рідина це - лімфа, яка утворюється з частини тканинної рідини.

Учитель біології: - "Слово Гемо" - означає кров, а ви знаєте, чому кров червоного кольору? Тому що до складу формених елементів еритроцитів входить білок - Гемоглобін , який і забарвлює кров у червоний колір.

Учитель хімії:

- Гемоглобін (Тобто Гемо - железосодержащий) - це складна органічна речовина, до складу якої входить Fe (III) і Fe (II).

-Повідомлення про роль заліза в житті людини .

- А тепер я пропоную виконати ці дві якісні реакції за визначенням Fe (III) і Fe (II) в складі хімічних солей. (Презентація учнів). Фронтальний експеримент виконується за алгоритмом, представленим вам.

Демонстраційний експеримент з "ранкою" (перед експериментом: ділянку на тильній стороні кисті обробляється розчином FeCl_3 , імітуючи обробку поверхні шкіри розчином йоду). Потім учитель хімії занурює лезо ножа в розчин KSCN і проводить по "обробленого" ділянці шкіри. Таким чином, виходить, що "по шкірі тече цівка крові".

- Що сталося? А нічого страшного: я провела ще одну якісну реакцію на Fe (III).

Учитель хімії: - Людський організм - це складна хімічна лабораторія. Ми з вами з'ясували, що до складу крові входять солі NaCl , KCl , MgCl_2 , CaCl_2 .

Учитель хімії: - Який солі найбільше в крові?

Учитель біології: - Підказка: Напевно, у вашому житті були випадки, коли ви відсмоктували кров з пораненого пальчика. Отруєння відбувалося? А чому? Тому що міститься сіль, яку ми вживаємо в їжу. Куховарська. Формула кухонної солі NaCl . (Відповідь учнів: NaCl)

Учитель біології: - Правильно. Розчин цієї солі має певну концентрацію ($W(\text{NaCl}) = 0,9\%$) (слайд 33) і використовується для приготування фізіологічних розчинів для вливання його при втратах крові. Тому що концентрація солей в клітині дорівнює концентрації солей в плазмі, що відповідає нуль дев'яти процентному розчину NaCl .

Учитель хімії: 1. Щільність (ρ) = 1,06 - 1,064 г / мл. Трохи більше, ніж у прісної води, чому?

(Відповідь учнів: входять розчинні речовини).

Учитель хімії: Правильно.

Учитель хімії: - А тепер вирішимо завдання:

Скільки грамів солі необхідно для отримання 250 г фізіологічного розчину? (На столи лунають картки з умовою завдання, один з учнів вирішує завдання у дошки).

$\omega(\text{NaCl})=0,9\%$	$m(\text{NaCl})=\omega \times m(\text{р-ра})=250 \times 0,009=2,25 \text{ г.}$
$m(\text{р-ра})=250 \text{ г.}$	
$m(\text{NaCl})=?$	Ответ: $m(\text{NaCl})=2,25 \text{ г.}$

$m(\text{NaCl})=?$ **Ответ: $m(\text{NaCl})=2,25 \text{ г.}$** (слайд 35)

Учитель біології: - Солі натрію, а також і солі калію містяться в крові людини, і виконують вони такі функції: солі натрію утримують в нашому організмі зайву воду, а солі калію її виводять. Для того, щоб наші організми набрякали і обмінні процеси проходили нормально, ми повинні вживати в їжу продукти, що містять калій .

Учитель хімії: - Вирішивши завдання, ми дізнаємося, скільки треба з'їсти кураги, щоб заповнити добову потребу організму в калії (Слайд 37).

Завдання: Добова норма калію дорівнює 3,5 г.

у 50 грамах кураги міститься 1,017 г калію. Скільки грам кураги треба з'їсти, щоб отримати добову норму калію?

$m(\text{K}) = 3,5 \text{ г}$	$1,017 \text{ г. K} - 50 \text{ г. кураги}$
$m(\text{кураги}) = 50 \text{ г}$	$3,5 \text{ г K} - X \text{ г.}$
$m(\text{K})=1,017$	$X = \frac{3,5 \text{ г} \times 150 \text{ г}}{1,017 \text{ г}} = 172 \text{ г}$
$m- ?$	

Відповідь: маса кураги дорівнює 172 г.

- А ще, крім солей натрію і калію, в кров входять солі кальцію і магнію і ін. Хімічних елементів. Основними джерелами магнію є наступні продукти харчування: хліб грубого помелу, крупи, бобові

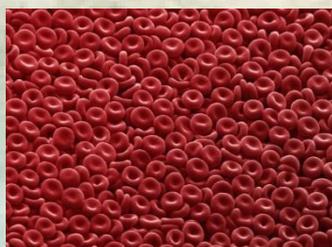
- Увага, питання: Спробуйте пояснити, чому лікарі - дієтологи не рекомендують пити газовані напої, особливо кольорові і навіть на наш погляд нешкідливу мінеральну воду?

Вірна відповідь: Тому що, при попаданні в кров цих напоїв вуглекислий газ зв'язується з кальцієм і утворюється карбонат кальцію CaCO_3 у вигляді осаду, що призводить до виведення кальцію з кісток, накопичення солей кальцію в суглобах, утворення наростів в кісткових тканинах, руйнування кісток

3. Конференція.

Виступ кожної групи в об'єднаному варіанті.

І група Еритроцити



Розміри - 705 мкм.

Кількість в 1 мм³ - 5-5,5 млн.

Тривалість життя - 120 днів.

Форма двовігнутого посередині диска.

Колір - червоний.

Наявність ядра - не мають.

Місце виникнення – у крові.

Місце руйнування - в селезінці та печінці.

Функції - дихальна.

Еритроцити

Еритроцити - червоні кров'яні тілця,

Адже вони зовсім не прості,

Дихальну функцію виконують,

Еритроцити нам дихати допомагають.

Схожий на двовігнуті диск

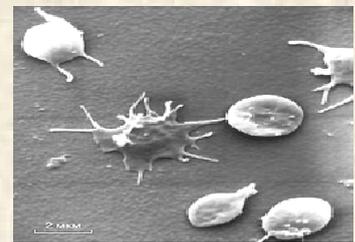
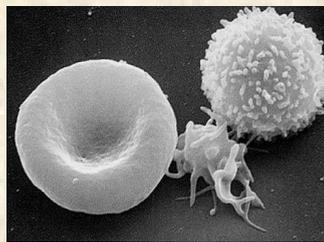
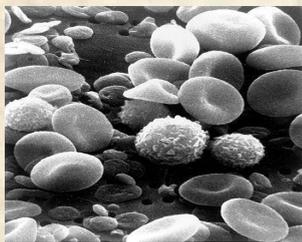
Еритроцит серед кров'яних тілець знаменитий.

Ми його поважаємо

І безліч його властивостей знаємо.

II група

Лейкоцити



Розміри - різні.

Кількість в 1 мм³ - 6-8 тисяч.

Тривалість життя - 100-120 днів.

Форма - непостійна.

Колір - не мають.

Наявність ядра - присутній.

Місце виникнення - червоний кістковий мозок, селезінка, лімфатичні вузли.

Місце руйнування - селезінка, вогнище запалення.

Функції - захищають організм від чужорідних білків, мікроорганізмів, сторонніх тіл.

Лейкоцитоз - збільшення числа лейкоцитів вигляді фізіологічної норми.

Лейкопенія - зменшення кількості лейкоцитів у крові нижче норми.

Лейкоцитоз і лейкопенія можуть свідчити про захворювання організму.

Ми вважаємо, що саме лейкоцити відіграють найважливішу роль в організмі. Адже саме вони виконують захисну функцію організму. Якщо б не було лейкоцитів, то людина піддалася різним захворюванням, і не пручалася б їм. Ось чому ми вважаємо, що лейкоцити відіграють найважливішу роль в організмі людини.

Лейкоцит краший, тому що він захищає організм від зараження, вбиває мікроби. Не було б лейкоцита, організм би заразився і помер, а лейкоцити його рятують.

Важливу роль відіграють і тромбоцити, які запобігають втраті крові. Ми вважаємо, що лейкоцит і тромбоцит нерозлучні, тому що без лейкоцита організм заразиться і помере, але і без тромбоцита організм втратить багато крові і не виживе.

III група

Цікава сторінка.

Кров відноситься до швидко обновлюваних тканин. Фізіологічна регенерація формених елементів крові здійснюється за рахунок руйнування старих клітин і утворення нових органами кровотворення. Головним із них у людини та інших ссавців є кістковий мозок. У людини червоний, або кровотворний, кістковий мозок розташований в основному в тазових кістках і в довгих трубчастих кістках.

Середня кількість крові в тілі дорослої людини 6-8% від загальної маси, або 65-80 мл крові на 1 кг маси тіла, а в тілі дитини - 8-9%. Тобто середній об'єм крові у дорослого чоловіка становить 5000-6000 мл. Порушення загального обсягу крові в бік зменшення називається гіповолемією, збільшення обсягу крові в порівнянні з нормою - гіперволемія.

Протяжність кровоносної системи людини може доходити до 100 000 кілометрів і, за підрахунками А. Карреля, для її заповнення потрібно 200 000 літрів, тобто по 2 літра крові на один кілометр, тоді як наш організм має лише 5-7 літрів. Грубо кажучи, кровоносна система людини заповнена на 1 / 40 000 її потенційного обсягу.

Чому у дорослої людини кров у судинах не згортається? У нього стінки судин гладкі, тому тромбоцити не руйнуються, з них не виходить тромбопластин. Крім того, в організмі здорової людини є речовини, які утворюються в легенях і печінці, і запобігають внутрішньосудинному згортання крові. Це так звані протизсідні фактори крові.

Всі еритроцити тіла людини, складені в один «стовпчик», утворили б ланцюг довжиною 62000 км. На осі такої довжини могли б обертатися кілька таких планет, як Земля.

Лейкоцити в організмі людини живуть 2-4 дні, а еритроцити - 3-4 місяці.

У людському організмі близько 100 000 км. судин.

У спокійному стані, лежачи, людина споживає за добу 400 - 500 літрів кисню.

Кожен еритроцит містить близько 270 мільйонів молекул гемоглобіну.

Термін життя досягає декількох місяців (є кілька типів лейкоцитів, тому такі різноманітні терміни їхнього життя). У дорослої людини щогодини відмирає мільярд еритроцитів, 5 мільярдів лейкоцитів і 2 мільярди тромбоцитів. На зміну їм приходять нові клітки, вироблювані в кістковому мозку і в селезінці. За добу замінюється приблизно 25 грамів крові.

Кістковий мозок дорослої людини, пухка маса, що наповнює внутрішні порожнини деяких кісток, важить в середньому 2600 грамів. За 70 років життя він дає 650 кілограмів еритроцитів і тонну лейкоцитів.

- Увага, питання: Спробуйте пояснити, чому лікарі - дієтологи не рекомендують пити газовані напої, особливо кольорові і навіть на наш погляд нешкідливу мінеральну воду?

Вірна відповідь: Тому що, при попаданні в кров цих напоїв вуглекислий газ зв'язується з кальцієм і утворюється карбонат кальцію CaCO_3 у вигляді осаду, що призводить до виведення кальцію з кісток, накопичення солей кальцію в суглобах, утворення наростів в кісткових тканинах, руйнування кісток (слайд 40).

4. Закріплення вивченого матеріалу

Учитель хімії - Підіб'ємо підсумки уроку:

- Для цього ми приготували для вас наступне завдання: інтелектуальна гра "Хто пізнав хімію крові" (презентація 2).

Виставляння оцінок.

Оцінити рішення задач самої! Повідомлення теж оцінюються і обгрунтовуються.

Підсумки гри: команда - переможниця (окуляри підраховують самі) отримує можливість додати бал до оцінки, яку ви отримуєте на наступних уроках хімії та біології!

5. Рефлексія

6. Д / з:

ДОДАТОК

Робочий лист для учнів

Тема уроку _____

Завдання: 1. Скласти хімічні формули солей, усно назвати їх

Валентність металу	Назва солі				
кислота / метал		Na	K	Ca	Mg
HCl					
H ₃ PO ₄					
кислотний залишок -HCO ₃	гідрокарбонат				

2. Фронтальний експеримент:

Алгоритм проведення якісних реакцій на хлориди

а) Налийте в п'ять пробірок такі речовини: HCl, NaCl, KCl, CaCl₂, MgCl₂

б) У кожен пробірку додайте реактив нітрат срібла AgNO₃

в) що спостерігається? _____

г) у всіх пробірках утворився білий сирнистий осад, який говорить про те, що всі чотири солі утворені від соляної кислоти, тобто це хлориди.

д) Це є якісна реакція на хлориди.

3. Фронтальний експеримент:

Якісні реакції на Fe (III) і Fe (II)

Алгоритм проведення:

1. З метою виявлення у речовині Fe (III) (в розчині) використовуються жовта кров'яна сіль, яка в присутності Fe (III) дає синю речовину - берлінську блакить.

Додайте до розчину FeCl₃ жовту кров'яну сіль. Що спостерігаєте? _____

Переконайтеся в правильності проведення даної реакції. Чому дорівнює валентність заліза в даній солі Fe (_____)

2. Якісна реакція на Fe (II) (в розчині) - реакція з красної кров'яною сіллю, при цьому виходить турнбулева синь - осад темно - синього кольору.

Додайте до розчину FeSO₄ жовту кров'яну сіль. Що спостерігаєте?

_____ Переконайтеся в правильності проведення даної реакції. Чому дорівнює валентність заліза в даній солі Fe (_____)

4. Фронтальний експеримент по визначенню білка в тканинах м'яса яловичини:

на шматочок м'яса яловичини капніть сірчану кислоту. Що спостерігається-ті?

_____ Відповідь поясніть.

5. Завдання:

Скільки грамів солі необхідно для отримання 250 г фізіологічного розчину?

w (NaCl) = 0,9%.

Дано:

Рішення:

_____ m (NaCl) -?

Відповідь:

6. Завдання: Добова норма калію дорівнює 3,5 г.

У 50 грамах кураги міститься 1,017 р калію. Скільки грам кура-ги треба з'їсти, щоб отримати добову норму калію?

Дано:

Рішення:

m (кураги) -?

Відповідь:

Грунтовська Анна Володимирівна

ТЕМА. Урок розвитку мовлення. Мовознавчий лабіринт «Втеча від пана Суржика» (інтеграція уроків української та російської мов)



МЕТА.

1. Навчати дев'ятикласників культури спілкування, вмінню розрізняти суржик від суто українських чи російських слів. Вміти виділяти слова іншомовного походження. Аргументувати свій вибір, наводити переконливі приклади співвідношення слів, робити висновки.
2. Формувати естетичні, особистісні, комунікативно- мовленнєві, інформаційні, пізнавальні компетентності. Розвивати критичне мислення. Прищеплювати естетику спілкування.
3. Виховувати високі почуття поваги до рідної мови та мов національних меншин.

ОБЛАДНАННЯ. План лабіринту, робочі картки, мультимедійна дошка, презентації на тему уроку з музичним супроводом; мобільні телефони та доступ до мережі інтернет учнів та вчителя.

ХІД УРОКУ

**учні заздалегідь поділені на три групи, на партах таблички з назвами груп, на дошці/фліпчарті таблиця для запису балів*

I. Учитель: Доброго дня, юні мовознавці! Не є таємницею той факт, що спілкування – невід'ємна частина нашого життя. Всі живі істоти на планеті мають свої форми та методи комунікації. А людей серед всього біологічного різноманіття планети відрізняє саме мова. Кожна нація має власні мовленнєві особливості, мов налічується аж 7538. А хто пам'ятає, як взагалі з'явилась така кількість на Землі? Що то за історія?

(учні розповідають Легенду про Вавилонську вежу)

Отже, з цим розібрались! А тепер зверніть увагу на свої робочі місця, на столах лежать якісь плани лабіринтів. Як гадаєте, чим сьогодні займатимемось?

(учні висловлюють припущення)

Вірно, ми з вами помандруємо лабіринтом. Але наше завдання не просто пройти, а знайти вихід з нього, бо всім відомо, що лабіринт – річ не проста. Гадаю, що всі пам'ятають міфологічну істоту Мінотавра, якого батько заховав від світу у величезному Лабіринті. Отак і ми з вами, шукатимемо нитку Аріадни, яка допоможе нам швидше подолати шлях та пройти всі перешкоди. Та для початку сформуємо правила нашого заняття.

(формування правил та запис їх на дошці/фліпчарті)

II. Актуалізація опорних знань.

Учитель: Шановні юні мовознавці, скажіть будь ласка, що ви взагалі знаєте про культуру спілкування, і взагалі, для чого вона нам потрібна?

(відповіді учнів)

III. Мотивація діяльності.

Учитель: Щоб її розгадати тему уроку, треба скласти пазл. В гугл-класі ви знайдете посилання, за яким розпочинаєте роботу!

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3e20878f954c>

(учні складають пазли, висловлюють припущення)

Учитель: Скажіть, дізнавшись про що йтиме мова на уроці, якими будуть ваші сподівання?

IV. Оголошення теми, мети уроку.

Учитель: Сьогодні ми з вами намагаємось втекти лабіринтом від пана Суржика. Тож, що таке взагалі суржик?

Словникова робота

Суржик – це елементи двох або кількох мов, об'єднані штучно, без дотримання норм літературної мови. А які ви знаєте синоніми до цього слова? (арго, жаргон, креол, лінгва франка).

Суржик (от названия суржик — «хлеб из муки смеси разных видов зерна, например, пшеницы и ржи») — идиом (разговорный язык), включающий элементы украинского, белорусского и русского языков.

Учитель: Бачите, навіть на прикладі звичайних термінів можна помітити різницю між українською та російською мовами. І через трохи незвичну форму заняття я хочу показати вам, що все ж таки слід вміти розрізняти мови, а не зліплювати їх в одне тісто.

V. Засвоєння навчального матеріалу в процесі виконання практичних завдань.

Учитель: Наш маршрут починається з ігрового завдання, в якому ви повторите основні правила орфографії. Для проходження заходите за посиланням «2» в гугл-класі. Три, два, один... Поїхали!

<https://quizizz.com/admin/quiz/60c733c9da1c6c001e25f2f7/startV4>

(на гру відводиться 5-6 хвилин,

кожен учасник набирає бали для своєї групи;

вчитель занотовує бали в таблицю)

Учитель: Перша перешкода позаду, рухаємось далі... Переходимо до словесного пінпонгу. Зараз кожна група має наводити аргументи на таке твердження «Суржик – невиліковна хвороба сьогодення». На підготовку 90 секунд, після закінчення часу розпочинаємо дебати.

(учні готують відповіді та стають учасниками словесних дебатів;

вчитель занотовує бали в таблицю)

Учитель: Наступний пункт прибуття – дослідницький. На екрані представлені іменники у називному відмінку однини російською мовою. Ваше завдання: знайти правильні українські відповідники та поставити їх у формі кличного відмінка однини. На виконання – 90 секунд. Час пішов!

(учні готують відповіді та презентують їх;

вчитель занотовує бали в таблицю)

Учитель: Молодці! Частина шляху вже позаду! Наступне ваше завдання у конвертах на столах. Там подані слова-суржикі. Ви маєте підібрати для них українські та російські відповідники. На все про все у вас 2 хвилини. Успіху!

(учні виконують завдання, виступають;

вчитель занотовує бали в таблицю)

Учитель: Біжімо далі! Всі ми з дитинства дуже любляємо комікси. І сьогодні ви відчуєте себе в ролі авторів яскравих журналів. На партах у вас є роздруковки з героями всесвітніх улюбленців пригодницької історії про Гаррі Поттера. Завдання наступне: через діалоги героїв передати неправильне та правильне вживання слів (один з героїв розмовляє суржиком, інший намагається його виправити). На творчу роботу – 5 хвилин. Поспішіть!

(учні виконують завдання, виступають;

вчитель занотовує бали в таблицю)

VI. Домашнє завдання.

Скласти пам'ятку «Як позбутися суржика у власному мовленні»

VII. Узагальнення й систематизація знань.

1. Інтерактивна вправа «Портфель вражень»

(питання для груп; відповіді пишуть на різнокольорових стікерах)

- Чи справдились мої сподівання?
- Що сподобалось/не сподобалось під час роботи?
- Чого я хочу дізнатися під час подальших занять?

2. Інтерактивна вправа «Хмарка слів»

Учитель: Останнє завдання до цього уроку за посиланням № 3 в гугл-класі, створюємо хмарку слів-асоціацій з сьогоднішнім уроком.

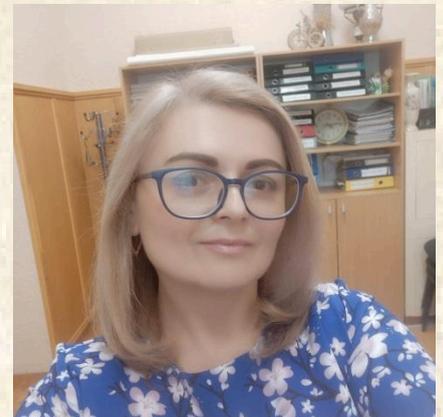
<https://www.menti.com/kiknuyjo5w>

Учитель: Я дуже вдячна вам за такий насичений урок. Сподіваюсь, що разом ми будемо прищеплювати культуру спілкування один одному та оточуючим, бо в єдності – наша сила!

Бершакова Тетяна Федорівна

Тема: Урок - поетичне перевтілення (урок компаративного аналізу)

«Я - барвіста квітка...» Інтимна лірика у поезіях
Лесі Українки та Генріха Гейне





Мета: виявити спільне та відмінне в ліриці Лесі Українки та Генріха Гейне; удосконалити вміння аналізувати поетичний твір, розвивати вміння давати пояснення спільним літературним явищам, полікультурну й творчі компетентності; виховувати повагу до поетичного слова; глибше розкрити ідейно-естетичну сутність кожного з порівнюваних творів чи процесів, дати історико-літературне пояснення відповідностей або відмінностей літературних явищ письменств, а найголовніше – формувати гуманістичний світогляд молоді, шанобливо ставитися до різних народів, допомагати їй якомога ширше пізнавати світ.

Тип уроку: інтегрований урок компаративного аналізу із застосуванням інтернет-сервісів (українська література – світова література)

Унаочнення: портрети Лесі Українки, Генріха Гейне, мультимедійна презентація.

Форми роботи: робота у парах, групах, фронтальна.

Методи та прийоми: слово вчителя, гра «Правда чи неправда?», виразне читання й аналіз поезій, «Кола Вена», робота в групах; метод комбінованих запитань, метод «Діалог із текстом», «Міні – ермітаж», «Діаманта», «Незакінчене речення», «Рюкзак».

Очікувані результати: Учні повинні:

- 🌐 навчитися робити компаративний аналіз творів української літератури та світової літератури;
- 🌐 удосконалити вміння аналізувати твори, а саме визначати жанр твору, мотив, композицію;
- 🌐 формувати навички групової дослідницько-пошукової роботи;
- 🌐 вміти доводити свою точку зору, добираючи потрібні аргументи;
- 🌐 виховувати повагу до мистецтва слова.

Епіграф до уроку:

Кохання-чудова квітка,

*але потрібна відвага,
щоб підійти й зірвати
її на краю жахливої прірви.*

Фредерік Стендаль

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. Організаційно-мотиваційний етап.

1. Вступне слово вчителя.

Почати сьогоднішній наш урок хочу з легенди про щастя...

Коли Бог вже створив із глини Всесвіт, небо і землю, людину, у нього залишився зайвий шматок цього матеріалу. Всевишній запитав людину, чого ще вона хотіла б. «Зліпи мені щастя», - відповіла та. Бог довго думав і, врешті, віддав його людині: «Зліпи собі з цієї глини щастя сама!» З того часу всі люди на землі (і кожен з нас) ліплять своє щастя по-різному. Кожен по-своєму...

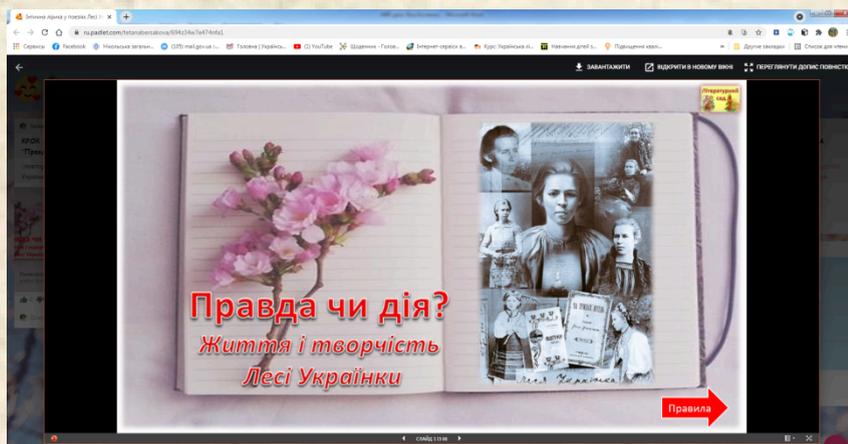
Справді, дехто створює своє щастя з матеріальних благ, великого багатства і розкошів, інші – з високого становища чи посад, ще інші – зі слави чи популярності, дехто щастям вважає здобутки в науці чи праці, ще хтось вважає щастям здоров'я, свою родину і дітей... А з чого ліплять щастя генії?..

У звичайному житті вона – слабосила дівчина. У літературі – титан духу, «дочка Прометейя». Хто ж вона, Лариса Петрівна Косач, znana у всьому світі як Леся Українка? Чому всіх і досі хвилює її творчість, є актуальною

в наші дні? Де черпала сили ця хвороблива, слабка фізично і незламна духом жінка? Яким було її життя? Саме про це ми і говоритимемо на сьогоднішньому уроці. Давайте звернемось до епіграфів нашого уроку.

1. Вправа «Назви себе» або(учитель до кожного підносить скриню, в якій є люстерко, але учні про це не знають, ставить питання: як ти можеш охарактеризувати побачене тут???)

2. Інтерактивна гра «Правда чи неправда?»

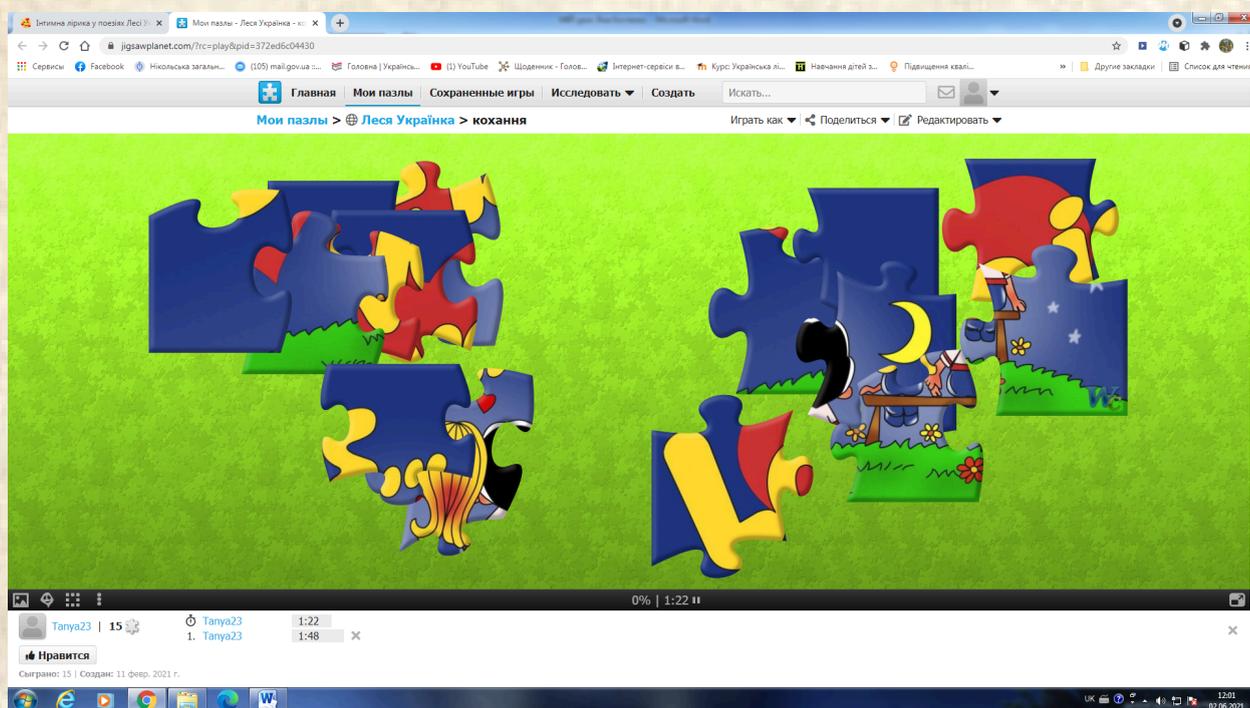


II. Оголошення теми й мети. Мотивація навчальної діяльності.

1. ВПРАВА «Машина часу».

Протягом попередніх уроків ми знайомились із творчістю Лесі Українки, аналізували поезії. Багато з її творів мають філософське спрямування, щоб краще зрозуміти лірику Лесі, ми покличемо на допомогу когось. Щоб дізнатися, кого, пропоную скласти пазл онлайн.

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=372ed6c04430>



(Учні відповідають, що це – квіти)

Учитель. Вірш Лесі Українки має назву «Квіток, квіток, як можна більше квітів...». А вірш Гейне має назву «Чого так поблідли ті рожі ясні...»

Оголошення теми та мети уроку.

1. Виразне читання віршів.

- Чим близькі поезії?
- Чим відмінні?

2. Порівняльна таблиця життєвих подій.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА	ГЕНРІХ ГЕЙНЕ
---------------	--------------

Кінець XIX - початок XX ст.	Кінець XVIII - початок XIX ст.
Україна	Німеччина
42 роки	58 років
9 років	12 років
Матір	Матір
30-літня війна (туберкульоз кісток)	8-річна війна (туберкульоз хребта)
«На крилах пісень»	«Книга пісень»
92 твори переклала зі збірки	Не перекладав
Сурамі (Грузія)	Париж (Франція)

Гейне прожив 58 років, Леся – 42 роки. Перший вірш Леся написала у 9 років, Генріх – у 12 років. Обом із письменників у поетичному розвитку допомагали матері. Обидва поети хворіли, а наприкінці життя були прикуті до ліжка: Гейне 8 років, Леся – періодична була прикутою, а перед кончиною декілька днів. Перша збірка поезій Лесі – «На крилах пісень», а Гейне – «Книга пісень». Леся Українка переклала з його збірки 92 поезії.

(Додаток 1)

III. Виконавчо-діяльнісний етап.

- **Актуалізація опорних знань учнів.**

1. «Діалог із текстом» (учням пропонується скласти перелік запитань, які виникли під час читання поезій та записати у зошити).

(Можливий варіант відповіді)

1. Які квіти описані у віршах?
2. Що уособлюють квіти у поезіях?
3. Які почуття переживають ліричні герої поезій?
4. Яким настроєм пройнята кожна з поезій?

2. «Хвилинка - розслабинка»

<https://www.youtube.com/watch?v=ObFVrDd8ePU>



3. «Аналіз дослідження творів» з елементами «Ажурної пилки».

1 група - аналіз змісту поезій

2 група - аналіз ключових образів поезій

3 група - аналіз художніх засобів та віршового розміру поезій

(Спікери груп міняються та обговорюють зміст у нових групах)

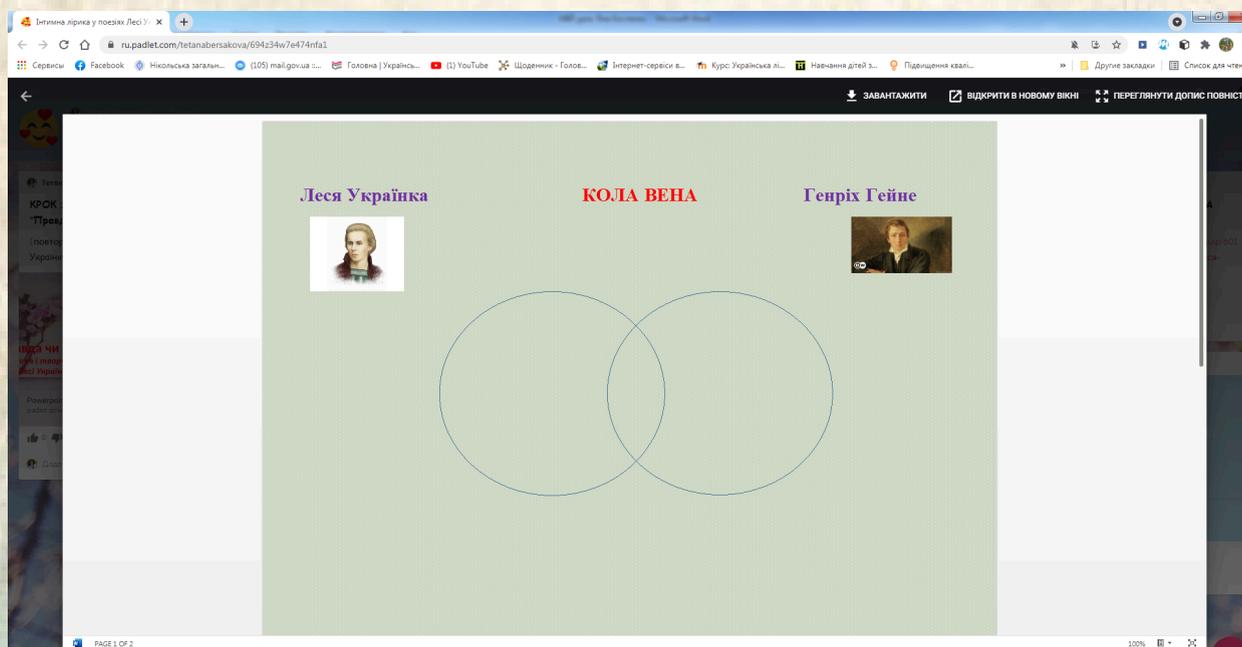
4. «Кола Вена».

(Учні опрацьовують зміст поезій, визначають спільні та відмінні)

- Країна проживання.
- Стан здоров'я.
- Літературні напрями.
- Поетичні збірки.
- Мотиви інтимної лірики.
- Художні засоби.

Леся Українка

Генріх Гейне

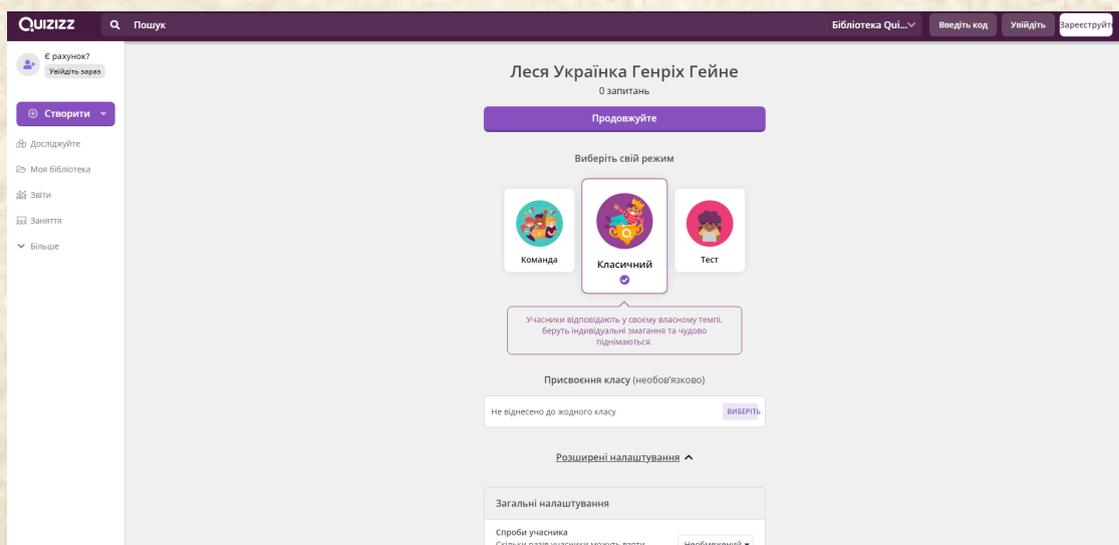
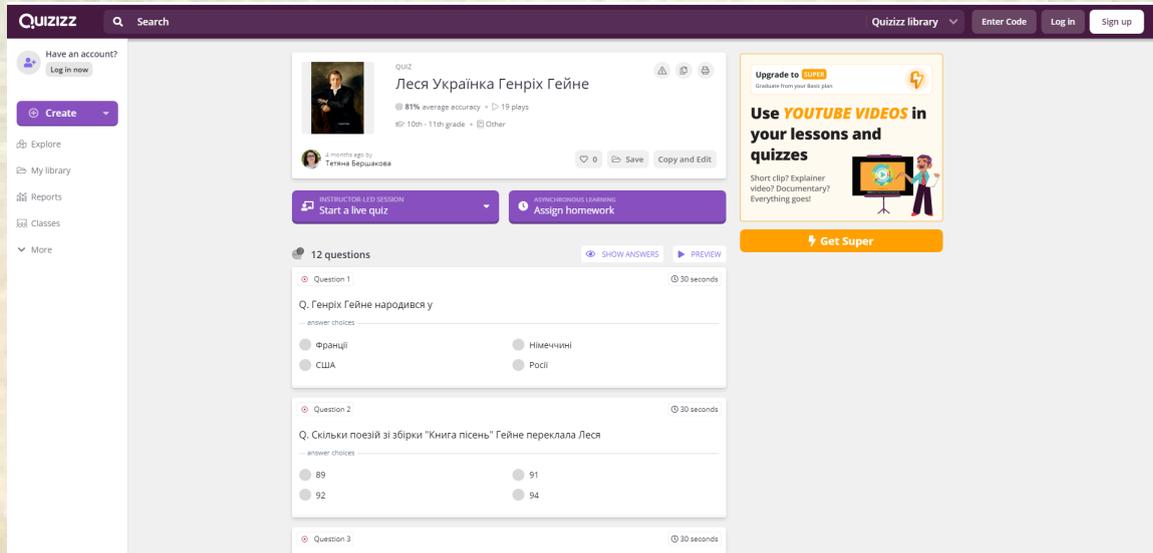


Інтертекстуальна творча діяльність учнів

Учитель. Гра на платформі Квізіз за змістом поезій.

5. Гра «Квізіз» (на закріплення вивченого)

<https://quizizz.com/admin/quiz/601be81cd34b17001bbf3393/%D0%BB%D0%B5%D1%81%D1%8F-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D1%80%D1%96%D1%85-%D0%B3%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B5>



IV. Контрольно-корекційний етап

1. Підбиття підсумків.

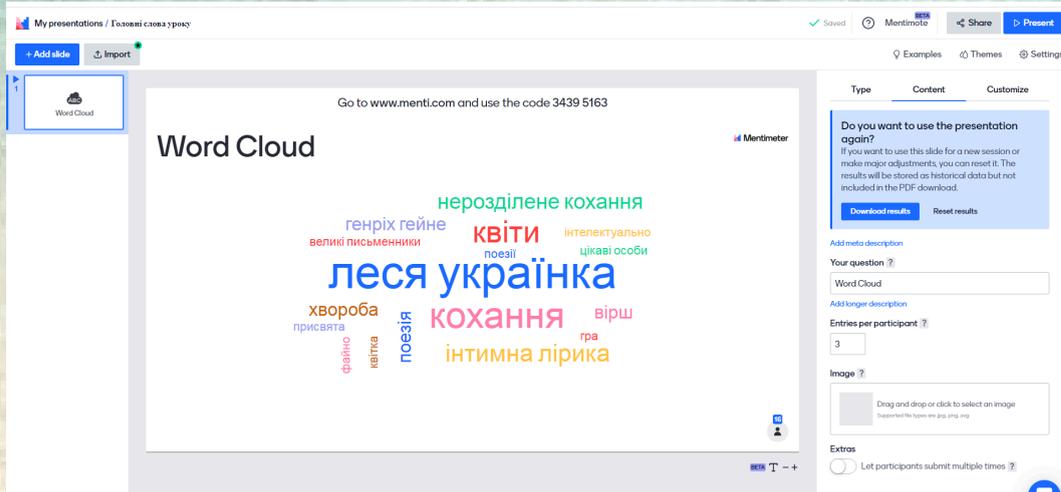
Учитель.

Рефлексія

2. Підсумок роботи за допомогою Ментіметер. (хмара слів)

- Які ключові слова уроки ви визначили б сьогодні?

<https://www.mentimeter.com/s/081eb9d1a624cdf1656b01135eaa0461/bb63ccb9a8b6/edit?new>

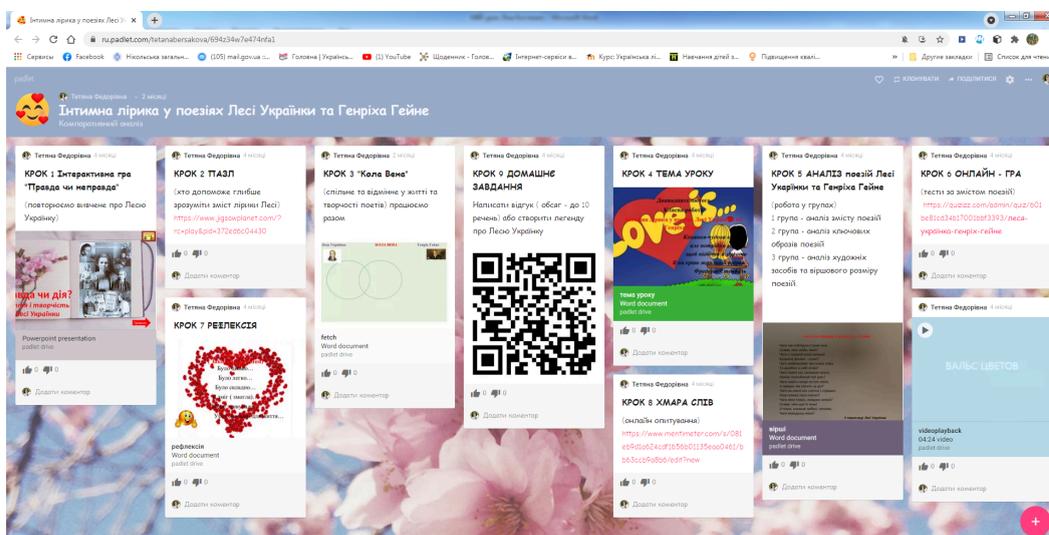


V. Домашнє завдання.

- Написати відгук (обсяг - до 10 речень), переглянувши відеоматеріал, або створити легенду про Лесю Українку



<https://padlet.com/tetanabersakova/694z34w7e474nfa1>



**«Квіток, квіток, як можна більше квітів...»
Леся Українка**

«Квіток, квіток, як можна більше квітів
І білого серпанку на обличчя,
Того, що звуть ілюзією...» Боже!
Як часто ті слова вчуваються мені
Посеред ночі: «Квітів, безліч квітів!
Я ж так любив красу!..» Мій бідний друже,
Я принесла тобі всі квіти, що дала
Скупа весна твого скупого краю,
Я всі збрала і в труну вложила,
Всю ту весну убогу поховала.
Ти спиш в землі між мертвими квітками,
І страшно думати мені про них
І про твій сон, я краще знов укрию
Серпанками ілюзії твій сон,
Щоб не чіпать страшних містерій смерті.
Я досить слухала її прелюдій,
Вони мені морозили всю кров,
Вони мене у камінь обертали;
Я досі того вимовить не можу,
Чого мене навчила пісня смерті.
Ні, ні, мій друже, спи спокійно, спи,
Я не скажу нікому слів тасмних.
Квіток просив ти? дам тобі їх більше,
Ніж та ворожая весна дала,
Весна та люта, що тебе забрала.
Я дам живих квіток, зрошу їх кров'ю,
І забличать вони, немов рубіни, –
Не так, як ті бліді, убогі квіти
Весни лихої, – і не будуть в'януть,
І в землю не підуть, і не умруть,
І ти знов оживеш в вінку живому
Живих квіток; ілюзії серпанок,
Серпанок мрій моїх тебе скрасить,
Та не закриє, будеш ти сіяти,

Як промінь сонця в мареві легенькім,
Що стелеться по золотому полі.
Нехай собі минає рік за роком,
Нехай мій вік уплине за водою,
Ти житимеш красою серед квітів,
Я житиму сльозою серед співів.

7.06.1901

Чого так поблідли ті рожі ясні,
Скажи, моя люба, мені?
Чого у зеленій траві запашні
Блакитні фіалки – сумні?
Чого жайворонок так сумно співа
Та жалібно в небі яснім?
Чого пахне так запашная трава,
Немов погребовий той дим?
Чого навіть сонце не гріє мене,
А прикро так світить на діл?
Чого на землі все сумтне і страшне,
Мов сумнеє поле могил?
Чого мені тяжко, вмираю немов?
Скажи, моє щастя ясне!
О мила, кохана любка, промов,
Чого покидаєш мене?

У перекладі Лесі Українки



**Новікова Ольга Вікторівна
Токарева Олена
Миколаївна**

**Тема: «Інтернет та соціальні мережі
(з елементами дебатів)».**

**The lesson on the topic
“The Internet and Social Networking
Sites”**

with the elements of debates in distant learning of quarantine.



Objectives

-to improve students' speaking, listening and reading skills;

- to develop creative way of thinking;
 - to develop students' informational and communicative competencies;
 - to enlarge pupil's vocabulary;
 - to educate students for having access and necessary skills to use different Internet resources
- Equipment:** the multimedia board with the Internet page, a mind map, educational programmes...

Procedure

I. Introduction

T: Good morning, dear students! I am glad to see you healthy and in a good mood. I am sure you are very interested in what we are going to talk about today.

You have already noticed that our life had changed greatly. We can't live without information nowadays.

Most people use the Internet and social networks as the main sources of information. Which of them is better, what their advantages and disadvantages are. In our today's lesson we'll speak about it.

II. Warming-up

1. Brainstorming

T: First of all, let's dwell a bit what social network is.

A social network is a social structure made up of individuals (organizations) called "nodes", which are connected by one or more specific types of interdependency, such as friendship, kinship, common interest, financial exchange, dislike, sexual relationships, or relationships of beliefs, knowledge or prestige.

(From Wikipedia)

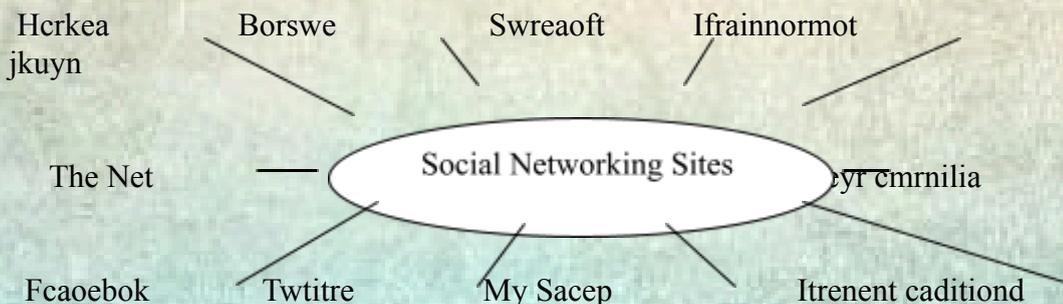
T: Explain the following statement and use it in situations of your own.

Technology is a queer thing.

It brings you great gifts with one hand and it stabs you in the back with the other.

2. Practising vocabulary.

Here are some words and expressions, which are associated with the notion: social networking sites and the Internet. Let's unscramble them:



The next task is to match the notions with their explanation:

- A criminal who uses the Internet (Cyber criminal)
- A person who enters other people's computer programs without permission.(Hacker)
- A software application for accessing information on the World Wide Web.(Browser)
- A collection of data or computer instructions that tell the computer how to work.(Software)
- Facts provided or learned about something or someone.(Information)
- A massive network of networks, a networking infrastructure. It connects millions of computers together globally, forming a network in which any computer can communicate with any other computer as long as they are both connected to the Internet. (The Net)
- An American social networking website offering an interactive, user-submitted network of friends, personal profiles, blogs, groups, photos, music, and videos. It was the largest social networking site in the world from 2005 to 2008. (My Space)
- An American micro blogging and social networking service on which users post and interact with messages known as "tweets". Registered users can post, like, and retweet tweets, but unregistered users can only read them. (Twitter)
- A social networking site that makes it easy for you to connect and share with family and friends online. Originally designed for college students, it was created in 2004 by Mark Zuckerberg while he was enrolled at Harvard University. (Facebook)
- It is a disorder (IAD) also known as problematic internet use. It is a mental condition characterized by excessive use of the internet, usually to the detriment of the user. (Internet addiction)
- Someone who spends a lot of time reading books, watching videos, and listening to podcasts about self improvement, but they spend very little time actually putting what they learn into practice. (Internet junky)

III. Main part.

1. Speaking.

Social networking has taken the world by storm. Almost everybody at some point in time is or has been a member of a **top social network website** and for many that page has become their main means of communication.

Information is becoming the drug of the Twenties. The scientific research, conducted in Britain, America, Europe shows that, as information sources such as the Internet and social networks proliferate, we are witnessing the rise of a generation of dataholics. The study also investigated the habits of the children found 55 per cent of parents were concerned their children world become information junkies. **Do the Internet and social networks have more advantages or disadvantages? I propose you to express your opinion on the topic.**

(Students answer the questions).

(Teacher asks students to split into two groups: Optimistic are people who think that social networks have more advantages, Pessimistic – disadvantages. In their groups students make lists of advantages (Optimistic) and disadvantages (Pessimistic) of social networks.)

Advantages

- Social networks give us communication, connections with a lot of people all over the world.
- We can find new friends and meet new people.
- We can search for classmates, old friends.
- Social networks give us great possibilities for advertisement and job finding.

- Social networks arise interest. For many visitors social networks are the pleasant spending of time.

Disadvantages

- The information spread in social network may be used by anyone, without users' even knowing it.
- Contact details may be used for spam.
- People, who are too interested in social networks spend there all free time and don't pay attention to their families. In such case, such hobby can spoil real life relationships.
- The absence of control can harm the psychics of children.
- Doctors often say that social networks are dangerous because they cause the addiction and it is really so.
- Particularly if people have problems in their life, they spend a lot of time in social networks so replacing life with social networks.

So, let's make a **conclusion**. Of course, Internet has changed our life completely, we became another personality because we live in the world of technological progress. Unfortunately we can't live without Social Networking Sites and opportunities they propose. But we shouldn't forget about the real life and communication between people which is so bright, emotional and exciting.

2. Reading.

Before reading

T: Read the text attentively and try to compose its main theme of the following words and try to understand it. (You may change the endings of the words)
(A lot of knowledge is a dangerous thing for information junkies.)

Glossary: proliferate - швидко зростати
 quest - пошуки
 curtail - скорочувати
 overload - перевантаження
 junky - розм. наркоман
 self-confessed - який відкрито визнає себе (кимось)

While reading

T: Pay attention to the facts that unknown to you.

Information is becoming the drug of the Twenties.

The research, conducted among 1000 managers in Britain, America, Europe and the Far East shows that, as information sources such as the Internet and cable news channels proliferate, we are witnessing the rise of a generation of dataholics.

The quest for information can lead to stress. Almost two-thirds said their leisure time had been curtailed as a result of having to work late to cope with vast amounts of information; 70 per cent reported loss of job satisfaction and tension with colleagues because of information overload.

The study also investigated the habits of the children of 300 managers and found 55 per cent of parents were concerned their children would become **information junkies**.

Forty-six per cent of parents believed their children spent more time on their PCs than interacting with friends. In one case a child had to be wheeled with his computer to the dinner table.

Sue Feldman, mother of Alexander, 13, a self-confessed Internet-addict, said she had not yet been forced to wheeling her son and computer to the table, but said she often served him sandwiches, crisps and other **things** at his bedroom computer.

Alexander switches on his computer every day when he returns from Latymer school in Hammersmith to his home at Ealing, west London. "I'd confess to spending up to four hours a day on the Internet looking **for** information and speaking to friends. It's **like** an addiction," Alexander said.

"If I can't get on to my computer or the Internet, I do get really frustrated." He spends much **of** his time finding out the latest information on pop groups and facts for his homework to get **knowledge**. "My parents have to tell me to get off the computer, and they complain **a lot**, telling it's **dangerous**, but they also see it as a good thing. Practically everyone in my class has a PC with Internet access so all my friends are also on-line. It's the way forward."

After reading

1. Mark the sentences true or false.

1. Information is becoming the drug of the Twenties.
2. The research conducted among 1000 managers in Britain, America, Europe.
3. Fifty-five per cent of parents were concerned their children would become information junkies.
4. Forty-eight percent of parents believed their children spent more time on their PCs than interacting with friends.
5. Alexander spends most of his time finding out latest information on the Net and facts for his homework.
6. Practically everyone in his class has a PC with Internet access.

Key: 1-T; 2-T; 3-T; 4-F; 5-F; 6-T.

2. Complete the following sentences with the given words:

Internet-addict, information overload, leisure time, quest, Internet.

1. The – for information can lead to stress.
2. Almost two-thirds said their – had been curtailed as a result of having to work late to cope with vast amounts of information.
3. Seventy per cent reported loss of job satisfaction and tension with colleagues because of –.
4. Alexander, 13, a self-confessed – switches on his computer every day when he returns from Latymer school and spending up to four hours a day on the – looking for information and speaking to friends.

Key: 1.quest; 2. leisure time; 3.information overload; 4.Internet-addict, Internet.

3. Listening

Before listening

T: I offer you to read the text "The Pros and Cons of the Internet".

1. What words refer only to the Internet?

Internet, government, information, surf the Net, to chat friends, basketball team, on-line addict, available information.

While reading

"The Pros and Cons of the Internet"

The Internet is without doubt one of the most important inventions in history. It was started 1968 by the US government since 1990, when the World Wide Web was created, it has changed the world greatly.

Using the Internet offers many advantages. Firstly, all of the latest information is available to you, in your home, at any hour of the day and night. It is much faster and easier to surf the net in search of information from all over the world than to travel to libraries. Also, on-line shopping makes it

possible to search through catalogues to find exactly what you want at the best price saving both time and money.

Chatting through the Internet is getting more and more popular with teenagers. They can seat at home in front of the computer and make “chat friends”.

But there are bad sides of using the Internet. An International group of psychologists has recently suggested that anyone who surfs the internet for long periods of time is clinically ill and needs medical treatment. The Internet addicts should be treated in the same way as alcoholics, drug addicts and people with stomach disorders. Russel Hopkins, aged fifteen, from the northeast of England is a typical on-line addict. Every day after school, and after dinner until three or four in the morning he seats in his room surfing the net. Russel’s addiction has destroyed his social life and his spare time interests. His parents are worried about their son. The boy dropped out of his school’s basketball team and instead of spending weekends outdoors he stays indoors surfing the Internet.

After reading

1. Split into 2 groups. Make up questions and put them to your classmates.

1. When, created, was, Internet, the?
2. The, Internet, advantages, of, are, the, What?
3. What, friends, are, chat?
4. about, What, worried, are, psychologist, the?
5. Russel’s, What, problem, is?
6. The reaction parents` was what towards addiction boy`s the?

2. Match the words with their translation.

A doubt	припускати
Important	пошук
To search	нещодавно
A price	сумнів
To save money	важливий
To suggest	громадське життя
Recently	зекономити гроші
A social life	ціна

4. Writing.

T: Underline the correct word.

1. When you save your work on a computer, it is stored on one of its storage devices/equipment tools – the hard disk or the floppy drive.

2. A lap top is easy to carry with you, but it’s not as powerful as a proper desktop/desk office computer.

3. A word processor is a software application/appliance which helps you type, format and edit texts.

Key: 1. devices; 2. desktop; 3. appliance.

T: Match the vocabulary from the box with the definitions:

Cyber criminal, hacker, cyber terrorist, the Net, virtual, e-mail.

1. A criminal who uses the Internet;
2. A system where people can send messages to each other by computer;
3. Images produced by computers that surround the person looking at them and seem to be real;
4. Someone who uses the computer for violent political demands;

5. Computer system that allows millions of people around the world to exchange the information;

6. A person who enters other people's computer programs without permission.

Key: 1.cyber criminal; 2.e-mail; 3.virtual; 4.cyber terrorists; 5.the Internet; 6.hacker.

IV. Summing-up.

T: Thus we have discussed some aspects of the theme "The Internet and Social Networking Sites". Did we find a golden mean?

Ss: Use all advantages that the Internet and social networking sites offer us but don't forget about the real life too.

V. Evaluation. Home assignment.

T: Thank you for your active work. I was greatly impressed with your answers. Your marks are...

We have come to the end of our lesson. Write a short essay "How has the Internet impacted your life?" Be ready to present your thoughts in class.

References:

1. The Internet resources
2. Topical Texts with Training Activities (Kharkiv 2009)

Приходько Анна Валентинівна

Тема: Ліна Костенко. «Дощ полив...»

Мета:

- ознайомити учнів з основними фактами біографії письменниці, її поезіями;
- допомогти усвідомити ідейно-художній зміст програмового твору, його красу;
- розвивати навички виразного читання, вміння коментувати, визначати основні мотиви поезій;
- виробляти вміння бачити навколо красу;
- виховувати спостережливість, плекати естетичні почуття, позитивне мислення, любов до природи.
- вчитись висловлювати власні почуття.



Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу та використанням ІКТ

Обладнання: портрет Л. Костенко, збірки її творів, ілюстрації до них, пейзажні картини, кольорові олівці.

Цілі.

Учні знатимуть:

- основні факти біографії Ліни Костенко;
- зміст вірша «Дощ полив...».

Учні вмітимуть:

- виразно читати вірш,
- пояснювати, за допомогою яких художніх засобів створено образи-персонажі поезії.

Якщо ви хочете веселки,

Жанр: пейзажна лірика.

Учитель: Діти скажіть будь ласка, які асоціативні образи зустрічаються?

1. На чому ґрунтується схожість саду і парасольки? (На асоціації крони дерев з парасольками ;вони круглі, під ними теж можна сховатися від дощу)
2. Чому автор називає розсипаною квасолькою? (Бо вони формою схожі на квасолинки. А також квасолинки бувають такі ж плямисті, як корівки.)

5. Аналіз змісту й художніх особливостей твору.

Настрій твору:

Яким настроєм пройнята поезія?

1. Бадьорий – Вода символ очищення і відновлення бо після дощу «все блищить, і люди як нові».
2. Меланхолійний — «порожній шлях» навіює почуття самотності.)
3. Сумним - шкода дідка, старесенького, кропив'яного, який «блискавки визбирує в траві».

Учитель:

1. Що нагадує тобі літній дощ? Як би ти образно описав дощ? (Він іде, періщить, бенкетує, шумить, дріботить, підстрибує... Він тихий, радісний, сумний, полохливий...)
2. Які відчуття викликав у вас вірш «Дощ полив...»?
3. Чому, на вашу думку, після дощу люди як нові?

6. Образи твору та їх роль у створенні настрою поезії.

Уявні	Реальні
Полив'яний день, кропив'яний дідок, саду парасолька, корів квасолька.	Дощ, сад, ниви, шлях, поле, хмарки, люди.
Уявні образи , а також наявність різноманітних художніх засобів створюють відчуття чарівності.	



4. Фізкультхвилинка з відеосупроводом. <https://www.youtube.com/watch?v=pCLMi59Pqhw>

Пам`ятка «Безпечне життя»

Учитель.

Поезія Ліни Костенко «Дощ полив» є кращим зразком , пейзажної лірики. Вона допомагає по-новому побачити звичайні речі і помітити красу навіть у простому дощу.

Діти, а давайте згадаємо як поводити себе під час дощу та грози. Давайте з'ясуємо, де не можна переховуватися під час грози.

Допоможе нам у цьому вірш Ліни Костенко «Дощ полив...».

Пам'ятаймо: удар блискавки загрожує лихом: може спричинити пожежу, зруйнувати будівлю, пошкодити лінію зв'язку, вбити людину чи тварину. У грозу краще бути в приміщенні, якнайдалі від електроприладів, бажано вимкнути мобільний телефон.



Правила поведінки під час грози

Відомо, що в атмосфері розряди блискавки найчастіше влучають у високі поодинокі дерева. Шукати під ними захисту від грози — означає свідомо наражатися на небезпеку.

Нерозважливо поводитися той, хто під час грози біжить або купається.

На луках не можна ховатися під скиртами сіна. Взагалі на будь-якій відкритій місцевості перебувати під час грози небезпечно.



Правила поведінки під час грози
Відомо, що в атмосфері розряди блискавки найчастіше влучають у високі поодинокі дерева. Шукати під ними захисту від грози — означає свідомо наражатися на небезпеку.
Нерозважливо поводитися той, хто під час грози біжить або купається.
На луках не можна ховатися під скиртами сіна. Взагалі на будь-якій відкритій місцевості перебувати під час грози небезпечно.

А зараз я вам пропоную дуже цікаве завдання .Розмалювати кожну строку вірша або намалювати ілюстрації до твору.

Метод «Кольоровий спектр».(Розмалювати кожний рядок вірша за допомогою кольорового олівця)

Вислови з твору

Колір

Дощ полив

Білий, прозорий

Все блищить

Зелений, яскравий, срібний

Дідок старесенький, кропив'яний

Коричневий, зелений, сірий

Блискавки визбирує в траві

Срібний, блискучий, зелений, смарагдовий

Струшується сад

Різноколірний

Мокрі ниви

Жовтий, зелений

Порожній шлях

Чорний, сірий

Корів розсипана квасоля

Чорний, рудий, коричневий, білий

Хмари у полях

Сірий, голубий, білий

Метод «Кольоровий спектр».
(Розмалювати кожний рядок вірша)

Вислови з твору	Колір
Дощ полив	Білий, прозорий
Все блищить	Зелений, яскравий, срібний
Дідок старесенький, кропив'яний	Коричневий, зелений, сірий
Блискавки визбирує в траві	Срібний, блискучий, зелений, смарагдовий
Струшується сад	Різноколірний
Мокрі ниви	Жовтий, зелений
Порожній шлях	Чорний, сірий
Корів розсипана квасоля	Чорний, рудий, коричневий, білий
Хмари у полях	Сірий, голубий, білий

7. Літературознавчий

практикум

Вправа «Пазли онлайн»

Давайте пограємо, скажіть, ви любите збирати пазли ?

Пазли

Давайте пограємо, скажіть ви любите збирати пазли ?

<https://www.iig-sawplanet.com/?rc=play&id=349989123cb8>

<https://www.iig-sawplanet.com/?rc=play&id=154fa636ff71>



<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3499d9123cb8>

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=154fa636ff71>

Метод «Вірш за метафорою»

- 1 рядок – колір
- 2 рядок – смак
- 3 рядок – запах
- 4 рядок – вигляд (образ, символ)
- 5 рядок – звук
- 6 рядок – якість переживання

Зразок:

Дош

Веселковий

Терпкий

Запашний

Полив`яний день

Шумить

Омиває душу і Землю

IV. Моніторинг майстер-класу (рефлексія).

Метод «Три-два-один»

- Три факти, які були новими, цікавими, несподіваними на уроці.
- Два факти, які здалися нецікавими, або вже відомі.
- Один факт, який хотілося б вивчити детально, поглибити знання.



V. Підсумок уроку.

Учитель. Ліна Костенко нам довела сьогодні, що природа – це казка, яку треба читати серцем. Тільки треба частіше з нею говорити, чи «мовчати». І ми обов'язково почуємо і відчуємо її думки, мову, душу.

Я вдячна вам за роботу (оголошення оцінок).

Домашнє завдання:

1. Створити малюнок (пейзаж) за змістом вірша (за бажанням).
2. Вивчити вірш напам'ять (за бажанням).
3. Скласти вірш пейзажного спрямування (за бажанням).
4. Скласти питання за змістом вірша (обов'язково).
5. Написати твір «Якщо ви хочете веселки, вам доведеться витерпіти дощ» (7-10 речень) (обов'язково).



Використані джерела

1. <https://www.youtube.com/watch?v=3v6JkrL-E-M&t=1610s>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=pcLMi59Pqhw>
3. <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3499d9123cb8>
4. <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=154fa636ff71>
5. <https://wordart.com/create>

Любченко Євгенія Митрофанівна

Інтегрований урок- дослідження «Народні промисли. Писанкарство», географія 9 кл.

(інтеграція з предметами- образотворче мистецтво, художня культура, технології, українська література, музика)



Мета уроку- 1. *Ознайомити учнів з історією виникнення писанкарства, як одного з видів народних промислів в Україні, сформуванню уявлення про особливості народних художніх промислів та їх сучасні центри; ознайомити з символікою орнаментів та кольорів у писанкарстві; з видами писанок та їх регіональними відмінностями*

2. *Розвинути в учнів інтерес до культурної спадщини свого народу; уміння працювати у групі над географічним дослідженням на засадах співробітництва; толерантне ставлення до культурних надбань та традицій народів світу; уміння створювати писанки та уздоблювати предмети одягу символікою писанок.*

3. *Виховувати почуття любові до своєї Батьківщини, національної свідомості, поваги до праці та культурної спадщини народу, традицій, звичаїв; виховувати любов до прекрасного.*

Обладнання-відіоролік <https://www.youtube.com/watch?v=cMНK39mPEH4>,

карта «Українські писанки за регіонами», матеріали виставки «Сорочинська ярмарка у Нікольському», інтерактивна вправа в сервісі «Learningapps» «Народні ремесла

України» <https://learningapps.org/view4688478>, аудіозапис «Веснянки» у виконанні Н. Матвієнко; ілюстрація Г. Доре «Вознесіння Ісуса Христа», колекція писанок, чорний ящик.

План уроку.

1. **Організаційний момент.**

2. **Корекція ЗУН (перевірка таблиці «Характеристика видів народних промислів», к/к «Центри народних промислів»)**

3. **Мотивація навчальної діяльності.**

(звучить аудіозапис «Веснянки» у виконанні Н. Матвієнко.)

Вчитель-Любі учні! Запрошую вас на Сорочинську ярмарку у нашому Нікольському. Скільки тут цікавого! Я впевнена, що у кожному домі знайдуться ось такі предмети, які ви бачите на нашій виставці. Що ж їх об'єднує? Так, всі вони є нашим культурним скарбом, вони вироблені на Україні народними умільцями. Кожен з вас приніс предмети народних промислів, тож давайте познайомимось з ними.

(учні розповідають про вироби)

У мене в чорному ящику знаходиться виріб, назву якого ви повинні розгадати. Ви задаєте питання, я відповідаю «так» чи «ні». Починаємо.

(учні називають виріб-писанку, повідомлення теми та завдань уроку)

4. **Основна частина.**

а) Перегляд відіоролика <https://www.youtube.com/watch?v=cMНK39mPEH4>

б) Дослідження «Писанкарство як вид народного промисла»

(Учні об'єднуються в групи, спільно опрацьовують один з аспектів досліджуваної проблеми, готують виступи, користуючись різними джерелами інформацію та презентують їх)

Завдання для груп

1. «Історики»- повідомляють про час та умови виникнення писанок- додаток-1

2. «Народознавці» готують виступ про символіку, обереговість та поліфункціональність писанок-додаток-2
- 3.«Краєзнавці» розповідають про особливості розпису писанок різних регіонів України-додаток-3
4. «Кольорознавці» пояснюють значення кольорів у писанкарстві-додаток-4
5. «Знавці технік розпису» повідомляють інформацію про класифікацію писанок залежно від техніки виконання розпису-додаток-5
- 6.«Мистецтвознавці» ознайомлюють із легендами та піснями про писанки-додаток-6
- 7.«Літературознавці» повідомляють про відомі твори в яких зустрічаються описи обрядів ,звичаїв пов'язаних з писанками,святкуванням Великодня ,також приводять приклади прислів'їв про писанки-додаток-7
- 8.«Модельєри» ознайомлюють з роботами відомих дизайнерів одягу світу та України, які використовували символіку писанок-додаток-8
9. «Туроператори» повідомляють про пам'ятники та музеї писанки у світі та в Україні-додаток-9

г) **Майстер клас по виготовленню писанок (проводить вчитель з предмету «Технології»)-додаток-9**

5.Рефлексія . Прийом «5 речень»

6.Підсумки уроку. Виставлення оцінок.

7.ДЗ повторити п.35, виконати інтерактивну вправу в сервісі «Learningapps» «Народні ремесла

України» <https://learningapps.org/view4688478>.

Додаток 1

Звідки ж пішла традиція оздоблювати яйце в Україні? Досліджуючи матеріали археологічних експедицій з вивченням трипільської культури (V-II тис. до н.е.), вчені побачили на кераміці орнаментальні малюнки, які дуже нагадують орнамент на сучасних українських писанках. Так зображена н малюнку богиня Лада дуже нагадує образ Березині. Їх поєднують благально піднесену догори руки та інші характерні елементи. На території України писанкарство набуло найбільшого поширення за часів Київської Русі, в X-XIII ст.

Запроваджуючи християнство на Русі, церква вдало використала язичницькі вірування і народні звичаї, в тому числі й святкування Великодня навесні як пробудження всього живого на землі, що збігалось з християнськими пасхальними святами на честь воскресіння Ісуса Христа. Звичайне куряче яйце недовговічне, тому в Київській Русі майстри майоліки у великій кількості виготовляли керамічні розписані яйця, і це дало змогу багатьох поколінням милуватися ними. Найулюбленишим мотивом був мотивом сосонки – яскраво-зеленої травички, що найперша прокидається після зими сповіщаючи про прихід весни. Улюбленим кольором майстрів був жовтий та світло-зелений на темному, здебільшого коричневому або чорному тлі. Такі писанки можна побачити у Державному музеї історії України.



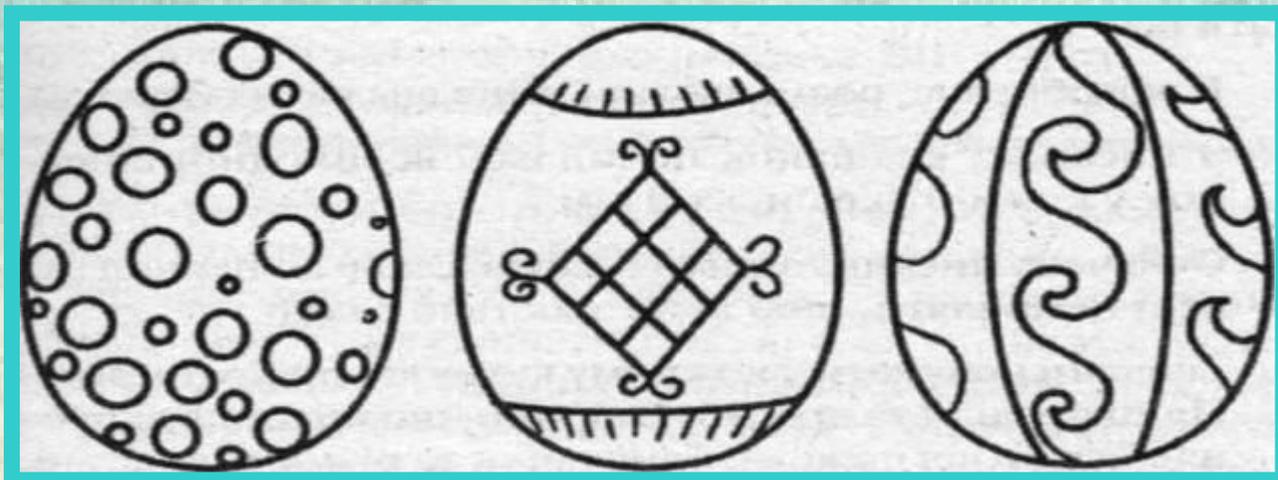
Додаток 2

Зараз ми пояснимо значення деяких символів.

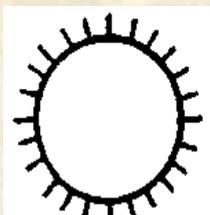
- Хрест — символ Всесвіту, 4 сторін світу.
- Тригір — символ порядку.
- Цяточки — небесні світила, сльози матері Ісуса.
- Півень — охоронець дому.
- «Божа ручка» — рука — символ влади, дарували тим, кого любили (*Буковина*).
- «Хмелик» — символізує довголіття, дарували з побажанням здоров'я (*Полтавщина*).
- «Ромб» — символізує засіяне, зоране поле. Дарували господарям.
- «Зірка» — писанка із зображенням сонця. Символ життя. Дарували жінкам, батькам (*Центральна Галичина*).
- «Сороки» — птахи — символ пробудження природи. Дарували всім (*Полтавщина*).
- «Три листи» — трійця є знаком триєдності світобудови. Дарували хрещеним батькам (*Київщина*).
- «Трав'янці» — писанки із зображенням квітів, дарували малечі (*Чернігівщина*).
- «Сосна» — символ здоров'я, витривалості. Дарували хворим, з побажанням здоров'я.
- «Дуб» — символ сили, захисту, божої справедливості. Дарували чоловікам.
- «Риби» — символ води, життя, щастя, здоров'я. Дарували із побажанням добробуту (*Південне Поділля*).
- «Олені» — олень — символ благородності, довголіття. Дарували чоловікам (*Гуцульщина*).



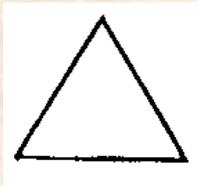
СИМВОЛИ БАГАТОГО УРОЖАЮ



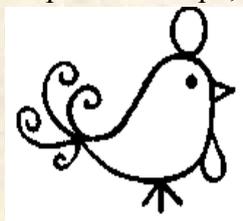
Сонце - символ світла й життя. Символ Христа.



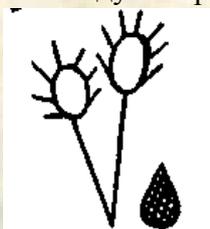
Трикутник – символ вогню і символ чоловічої та жіночої енергії; символ пресвятої Трійці.



Півень – провісник дня; охоронець добра; символ світла, яке побороло темряву.



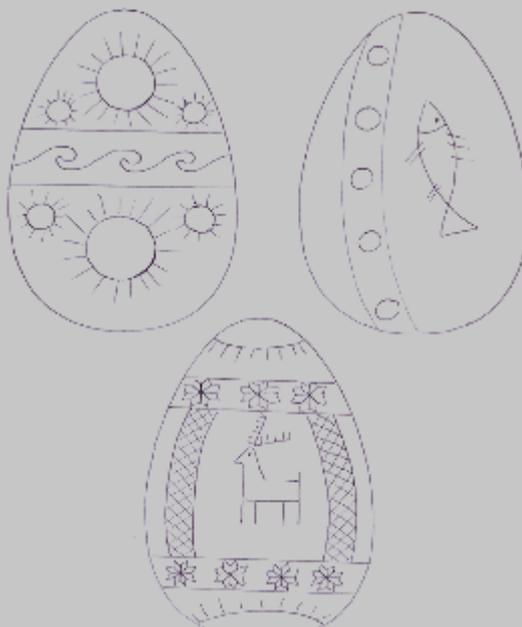
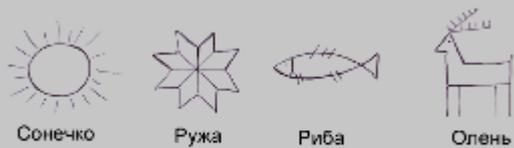
Колосся і зерно – уособлення духів предків; у християнстві – воскресіння, Боже царство.



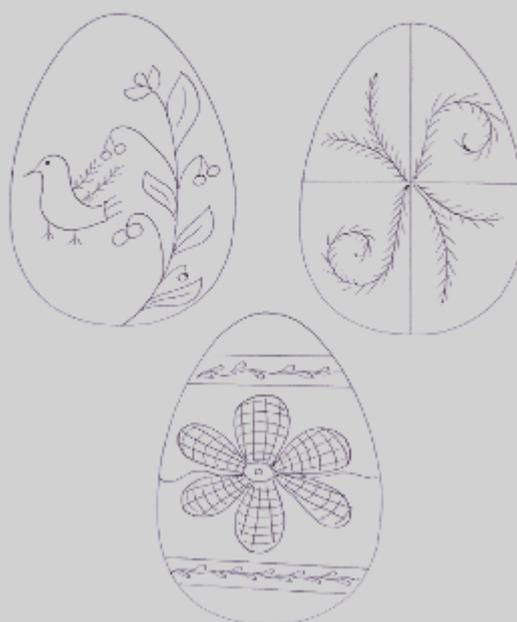
СИМВОЛИ - ОБЕРЕГИ



9. Символи здоров'я і довголіття



10. Символи кохання





Додаток 3



Додаток 4

На писанку наносили не менше семи кольорів, фарбу готували тільки з рослинних барвників. Добували їх з листя дерев і трав, корінців і кори, навіть плодів. Скажімо, кора вільхи дає темно-коричневий відтінок, ягоди бузини-синій, а корінці материнки - жовтий. Практично в природі кожна рослина має свій колір. Тільки треба вміти його добути.

До речі, візерунки, зроблені рослинними фарбниками, трималися на писанках протягом кількох століть. (В.Скуратівський)

Символи кольорів на писанці.

- Жовтий – символ Сонця, зірок, стиглого хліба.
- Червоний - символ життя, радості, кохання.
- Зелений - символ відродження, родючості, весни.
- Синій - символ повітря, води, здоров'я.

Додаток-5

5 технік створення великодніх писанок

До великодніх свят звичною справою є створення писанок. Традиційно українці фарбують яйця в один колір цибулевим лушпинням, буряковою шкіркою або харчовими барвниками. Але є й інші, менш відомі техніки, які здатні прикрасити великодній стіл і показати майстерність господині.

1. Техніка розпису писанок воском

Розпис роблять бджолиним воском. Нанесення воску чергують із поступовим фарбуванням яйця у від світлого до темного кольору. В кінці яйце нагрівають і знімають віск.

Можна фарбувати варене чи порожнє яйце. Якщо писанка призначена для їжі, варто використовувати лише харчові барвники

Для створення розпису краще обирати гладке яйце, без нерівностей та тріщин. На нього потрібно нанести бажаний візерунок простим олівцем. Потім по нанесених лініях потрібно накладати нагрітий віск спеціальним писачком. Його можна придбати або зробити самостійно. Далі потрібно зафарбовувати яйце від світлого кольору до темного. Віск наносять поступово на частини візерунку, які фарбують в один колір. В кінці потрібно піднести яйце до полум'я збоку, щоб не закоптити. Можна до запаленої свічки або розпеченої духовки на 5 секунд. Розтоплений віск, варто витерти ганчірочкою.



2. Розпис великоднього яйця гравіюванням

Такі Великодні яйця називають "шкрябанками". Для їхнього створення потрібно мати лише яйця, фарбу та будь-який гострий предмет.

Для створення писанок у цій техніці спочатку потрібно розфарбувати яйця в один колір натуральними барвниками та висушити шкаралупу протягом доби, щоб барвник затвердів. Далі за допомогою гострого інструмента "вишкребти" на яєчній шкаралупі бажаний орнамент.



3. Натурально-листова техніка

Цей метод полягає в тому, що до яйця прикладають листя рослин, обмотують ганчіркою, обв'язують ниткою і в такому вигляді відварюють у лушпинні цибулі або вже зварене яйце опускають ненадовго у фарбу.

Після цього ганчірку і листочок знімають, а на яйці залишається його відбиток.



4. Писанки-мальованки

Це яйця розписані акварельними фарбами, гуашшю або спеціальним лаком за допомогою пензлика.

Ця техніка не є традиційними і не має глибоких коренів. Вона набрала популярності серед дітей, які на Великдень хочуть допомогти батькам. Дитяча фантазія безмежна, тому часто можна побачити незвичайні писанки. Проте, переважають рослинні орнаменти. Варто зазначити, що зображення нанесені фарбою легко зіпсуються при контакті з водою.



5. Тичковий розпис

Для розпису яєць у цій техніці знадобляться ватні палички, акрилові фарби, пензлі, губка, ватяні диски, та соняшникова олія або меблевий лак.

Відварене та охолоджене яйце потрібно покрити акриловою фарбою за допомогою губки. Якщо ви готуєте великодній сувенір, потрібно обережно видалити вміст сирого яйця через невеликі отвори в нижній і верхній частині. Після цього можна переходити до фарбування. Перший колір - це основа для нанесення бажаного малюнку. Її наносять губкою. Основний малюнок роблять ватяними паличками. Наприклад, можна намалювати гроно калини з листям або яйце в різнобарвних горошинах.

Коли розпис на пасхальному яйці висохне, покрийте його меблевим лаком. Для блиску відварене яйце можна обробити рослинною олією за допомогою ватного диска.



Додаток-6

Легенда -1.

Свята Марія Магдалина була ученицею Ісуса Христа. Після його смерті вона сумна прийшла до місця поховання Учителя. І зустріла Його там живим. Так вона дізналася, що Христос переміг смерть – воскрес із мертвих!

Потім вона подорожувала і розповідала всім про життя Ісуса Христа і Його вчення, про смерть на хресті і про воскресіння.

Прийшла вона і в Рим до імператора Тиберія. Прийнято було до імператора з'являтися з подарунками. У Марії Магдалини нічого не було, окрім простого яйця. Вона простягнула яйце правителю зі словами «Христос Воскрес!».

Здивувався імператор і сказав: «Як можна воскреснути із мертвих! В це не можна повірити, як і в те, що біле яйце може стати червоним». І тут сталося диво – яйце почервоніло. «Воістину Воскрес!» – вигукнув імператор.

З тих пір на Великдень – на свято Світлого Христового Воскресіння, ми розмальовуємо яйця-писанки, прикрашаємо їх, даруємо один одному і вітаємося: «Христос Воскрес!» А у відповідь чуємо: «Воістину Воскрес!»

Так ми стверджуємо нашу віру в перемогу Христа над смертю і у Життя Вічне.

Словами «Христос Воскрес» ми ділимося радістю з усіма людьми, з усім світом.

Легенда -2.

Коли Ісус воскрес, він наказав воякам, що його охороняли, піти і сповістити всіх людей про це. Але щоб всі повірили, він дав солдатам крашанки. Відтоді пішов звичай дарувати крашанки один одному в цей день.

Легенда -3.

Ніс убогий чоловік в кошику продавати яйця. І побачив він, що на розп'яття ведуть Ісуса, а на плечах він несе важкий хрест. Тоді чоловік поставив на дорозі кошик і пішов допомагати Ісусу нести хрест. А коли повернувся, то побачив, що в кошику повно розфарбованих і розписаних яєць.

Легенда -4.

Коли Ісус ходив з учнями по землях, вони прийшли в одне село. Люди в ньому не вірили в Ісуса і почали кидати в нього каміння. Але воно лише торкалося одягу Христа і перетворювалося на писанки та крашанки. Учень Петро їх зібрав і роздав віруючим людям.

Додаток 7

За тиждень Великдень - недалечке червоне яєчко! На Великдень: кожна дівка – маківочка, кожен хлопець – голубочок. Де – писанка, де – мотанка, де – крашанка, а в нашої Галюньки галунка до галунки. Як на Великдень удень спить господар, то виляже пшениця, а як спить господиня, то виляже льон.

Додаток 8

Орнаменти української писанки на роботах модельєра Gucci «Осіння колекція 2008 р.».



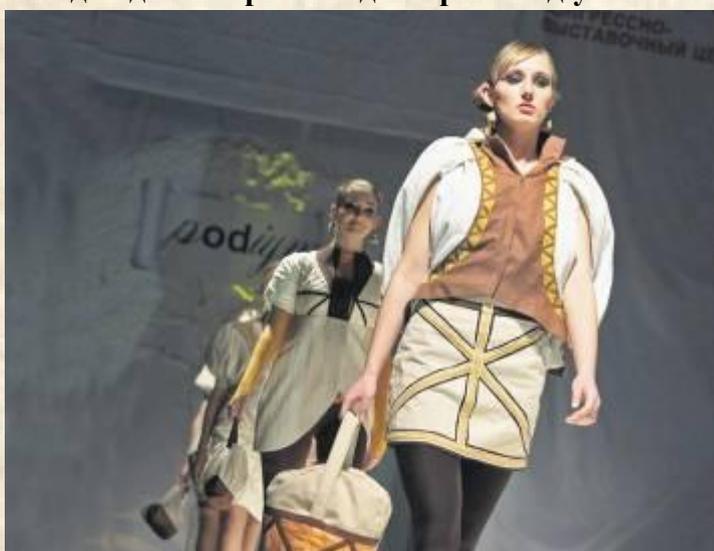
Писанка і висока мода



Законодавець високої моди Gucci використав у своїй колекції одягу візерунки українських писанкарів



Юлія Малеванчик отримала міжнародне визнання на XI Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів и модельєрів «Подіум-2011».



Отже, писанка — це не просто гарно декороване яйце, а предмет культу, предмет, який формує бачення довколишнього світу (це мініатюрна будова Всесвіту).

Додаток-9

Одним з численних прикладів можна назвати найбільшу в Україні мозаїку з великодніх яєць. У минулому році в Софіївському соборі з'явилося унікальне панно – Пресвята Богородиця, складена з 15 тисяч розфарбованих вручну писанок.

Художниця Оксана Мась працювала над цією дивовижною мозаїкою майже рік. Писанки для роботи розмальовували по всій Україні – і професійні художники, і друзі, і діти, і черниці. Мозаїчне панно «Погляд у вічність» вагою 2,5 тонни зображує очі образу Діви Марії і створено за мотивами однієї з старовинних українських ікон періоду бароко.

Вчитель. Символ пасхального свята, висотою в два з половиною метри та вагою майже пів тони встановили на території Києво-Печерської Лаври.

Майстрині, які прикрашають завітчане яйце зізнаються - для його декорування знадобилося понад сім з половиною тисяч червоних та жовтих троянд, а ще – зелені гілочки туї.

Кольори квітів обрані не випадково. Так, червоний - символізує страждання через розп'яття Христа, а жовтий і зелений – радість та життя.

Побачити завітчану писанку можна буде з 10 до 17 квітня, під час проходження фестивалю Великодніх кошків. Він починається вже завтра. Гроші, виручені на ярмарку, перекажуть на лікування двох хворих дітей.

На створення 2,5-метрової квіткової писанки вагою 500 кг пішло 7343 троянди різного кольору і 10 кг моху. Композицію приготували спеціально для благодійного ярмарку Великодній кошик.

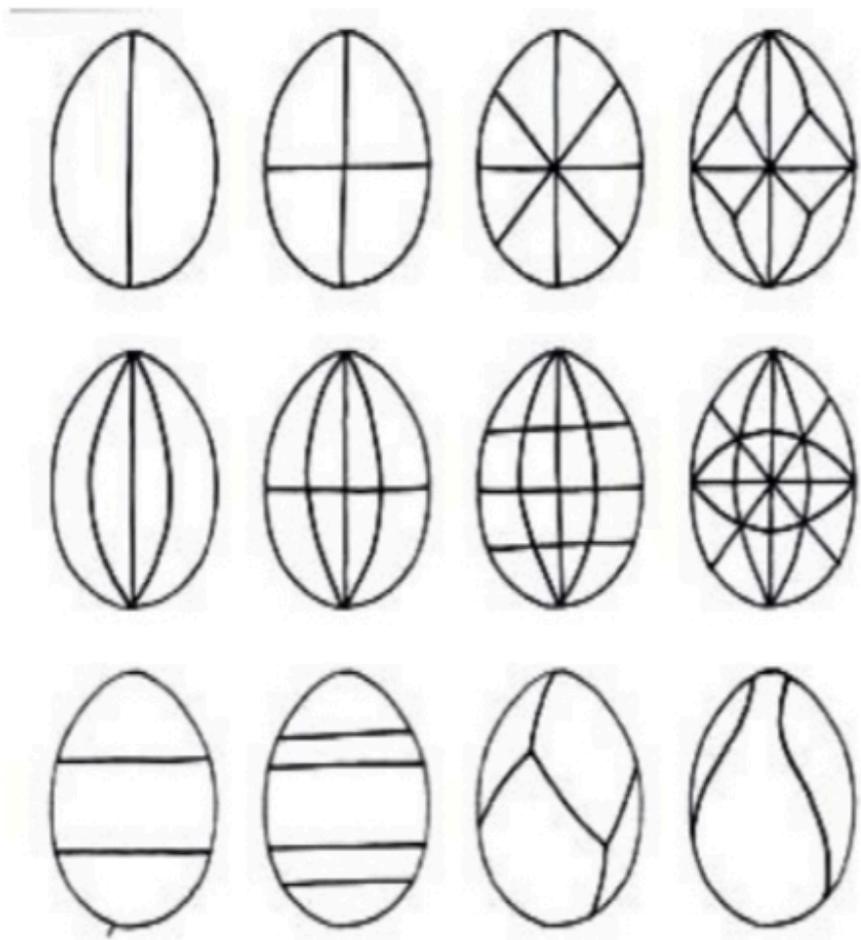
А чи знаєте ви, що українську писанку шанують у всьому світі?

12-й учень. В Канадському місті Вергевіл, провінції Альберта, де мешкає 75% українців, за проектом художника Павла Цимбалюка створено 12- метровий пам'яток українській писанці. Його складено з сорока частин різних геометричних фігур. Гігантська писанка розмальована яскравими фарбами, неповторний орнамент надає пам'ятникові урочистості, неповторність

13-й учень. У невеликому прикарпатському місті Коломия розташований унікальний, єдиний в світі музей "Писанка", в якому зібрано більше 10 тисяч писанок з різних країн світу - Словенії, Чехії, Польщі, Франції, Індії, Китаю... Музей - унікальна споруда у вигляді яйця 13 метрів заввишки із цегли та бетону, яку збудували всього за 90 днів до X Міжнародного



фестивалю гуцулів.



Варіанти розподілу поверхні яйця на частини

